

Naj si poborniki tih idej pri nas in povsod drugod dobro zapomni, da je vse to zamisljeno samo kot prva etapa tuje politike, politike protihrvatske, protisrbske in protislovenske, neprijateljske protjugoslovanske politike. Zavedajmo se tega ter ostajamo mirni in hladnokrvni. Te tule nade in ta nam sovražna pričakovanja! naj nas ne razburjajo. Naša narodna zavest in naša nacionalna stvarnost jih bosta najodločneje demantirali.

»Tribuna« posveča posebno pozornost akciji Male antante in jo ljubo napada. Zlasti očita dr. Benešu, da hoče Rimu postaviti nasproti Prago, češ da je Mala antanta Italiji docela enaka vlesila. Praga kljub temu, da so jo zgradili italijanski arhitekti, nikdar ne more in ne sme postati evropsko središče, v katerem bi se odločalo o miru in vojni. Dr. Benešu očita, da bi hotel postati generalni tajnik Društva narodov, da bi mogel tem lažje izvajati svoje manevre. Obsojajoč deklaracijo sveta Male antante zahteva, naj se vesele akciji dr. Beneša, dr. Jevtiča in Titulesca odločno postavijo v bran. Ogrožen protestira, da bi se Mala antanta priznala za vesele in li očita, da onemogoča miroljubne inicijative Mussolinija, ki ima za cilj velike diplomatske hierarhije, kateri grozi nevarnost »balkanizacije«. V svojem ogrčenju gre »Tribuna« tako daleč, da odkrito grozi Mali antanti z italijansko osveto. Državam Male antante, pravi list, so bile njihove sedanje meje poklonjene z mirovnimi dogodbinami in si jih niso same priporočile. Mirovne pogodbe, v katerih so bile določene te meje, so povezane s paktom Društva narodov

Senat sprejel proračun

Senat je delal vso noč od srede na četrtek in sinoči definitivno odobril državni proračun

Beograd, 30. marca, p. V pretekli noči so bili v senatu sprejeti proračuni ministrstva za poljedelstvo, za trgovino, obrt in industrijo, za šume in rube in za promet. Seja je bila končana ob 5 zjutraj.

Danes dopoldne je senator Ivan Hribar pred nadaljevanjem proračunske razprave predložil načrt resolucije o emilijonih sedanje krize zaupanja in kredita. Nato je prišel na vrsto proračun zunanega ministrstva. Razpravo je otvoril s daljšim ekspozicijem zunanji minister g. Bogoljub Jevtić. Njegov govor (ki ga prinašamo na 1. strani), je bil sprejet z dolgotrajnim aplavzom, nakar se je začela debata.

Senator dr. Mažuranić je očrtal tri osnove, na katere so naslanja zunanja politika Jugoslavije. Prva osnova je Društvo narodov, ki je za današnji politični in gospodarski red na svetu odločilnega pomena. Naša država je bila že od vsega početka med omni, ki so najbolje podpirale to mednarodno institucijo. Druga osnova je naše vedno večje prijateljstvo in zavezništvo s Francijo (ovacije Franciji), tretja osnova pa Mala antanta (vzklikanje Mali antanti). Ravno v sedanjih razmerah je zelo škodljivo, da se je reducirati proračun zunanega ministrstva. Obžalovati je treba, da so se uknila štiri poslanstva, ko bi bilo potrebno, da bi se število naših poslancev povečalo. Mnogo premajhna so tudi sredstva za našo zunanjo-politično propagando.

Senator dr. Momčilo Ivković je enako kakor njegov predgovornik obžaloval, da so se uknila štiri naša poslanstva v inozemstvu. V ostalem delu svojega govora je podrobno razpravljal o postavkah proračuna. Po njegovem govoru je senat soglasno sprejel proračun ministrstva za zunanje zadeve.

Dopoldne se je pričela razprava o proračunu ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje. Uvodoma je minister gospod Pucelj podal krajši ekspozicije, v debati pa so se oglašali k besedi senatorji dr. J. J. Silović, dr. Ljuba Tomazić, dr. Jovo Banjanin in dr. Momčilo Ivković. Takoj za tem je bil sprejet tudi proračun ministrstva za socialno politiko.

Po kratki pavzi je senator Silović s tovariši predložil senatu zakonski načrt o spremembi zakona o državnih trošarinah. Nato je bila seja prekinjena in se je nadaljevala ob 17. Na dnevnem redu sta bila še proračun finančnega ministrstva in finančni zakon.

Finančni minister dr. Dordjević je uvedel razpravo s krajšim ekspozicijem: Naglašal je, da obsega poslaničnega ministrstva poleg finančne administracije še davke, carine, službo državnih dolgov, državno pravobranilstvo in upravo državnih posestev. Ugovoril je, da so se reducirale pri njegovem proračunu vse postavke po načelu najstrožje štednje. V debato o proračunu o posegli senatorji dr. J. J. Silović, dr. Hadžiristić, Alibegović, Ivan Hribar, dr. Sverljuga, Ljutibratić in Toma Jalžbetić.

Senator Ivan Hribar je v svojem govoru poudaril, da je proračun realen in da bo zaradi tega zanj glasoval. Opozoril pa je finančnega ministra, da je mogoče izvršiti revizije nekaterih davkov. Pri nekaterih podjetjih bi bilo treba revidirati prijave glede dohodkov; prepričan je, da bi se v marsikakem primeru na osnovi stvarnih in resničnih podatkov iznos davka podvojil. Revidirati bi bilo treba tudi pokojnine pri obeh upokojencih, ki žive v inozemstvu. Družine z 9 otroci so osvobodene davkov, vendar pa so med takimi davkoplačevalci tudi bogati ljudje, ki bi davke lahko plačevali. Obdavčiti bi bilo treba v večji meri tuji kapital. Vse to so viri za nove državne dohodke. Pri tako pridobljenih novih dohodkih bi bilo mogoče omiliti drakonske ukrepe pri iztirjanju davkov. Senator Hribar je navedel za primer pobiranja davkov v konjskem srezu, kjer je neki organ z vso strogostjo odzemalet kmetom na račun davkov njih zadnje govedo. K sreči so pokazale višje instance večje razumevanje, tako da se kmetom ni zgodila strašna krivica.

Tik pred 20. se je zaključila v senatu proračunska razprava. Pri glasovanju, ki se je vršilo imenoma, je glasovalo za proračun 61 senatorjev, 5 pa proti proračunu. Ko je bil objavljen rezultat, so senatorji živahno ploskali. Ministrski predsednik Milan Srđić je bil čestitkal predsedniku senata dr. Paveliću, ki je nato zaključil sejo.

Prihodnja seja bo sklicana pismeno. 174

dnevnem redu bo volitev odbora za zakonski predlog senatorja Ivana Hribarja za pobijanje odušne trgovine s hranilnimi knjižicami. Predsednik je še voščil vselej veličino praznike muslimanom, pravoslavcem in katolikom.

Predlog za zopetno uvedbo trošarine

Beograd, 30. marca, p. Senator dr. Josip Silović in tovariši so vložili v senatu načrt novele k trošarinskemu zakonu. Načrtu so priložili obširno utemeljitev, v kateri pravijo med drugim: V novem proračunu je predvideno povečanje davka na zemlji-

šča za 20 odstotkov v primeri z davkom, kakor ga je bilo treba letos plačati. Po izjavi g. finančnega ministra za krivde državnih izdatkov v sedanjih razmerah ni bilo mogoče najti nikakega drugega vira. Smatramo, pa, da bi bilo bolje in bolj pravično, dobiti te nujno potrebne dohodke iz spremembe trošarinskega zakona. Pred letom dni je bila ukinjena trošarina na vino in žganje. To je stvarno pomenljivo veliko izgubo za državo. Poleg tega ukinitev, kakor se je izkazalo v praksi, ni koristila vinogradnikom, ker je cena vina kljub temu še dalje padla, pač pa je ob enem narasel alkoholizem. Zločin, propadanje družinskega življenja, demoralizacija, to so posledice, ki so nastale zaradi ukinitve trošarine. Zato predlagamo, naj se zopet uvede trošarina na vino (1 Din), na vinski mošt (80 par) in na žganje 8 Din od hektolitrske stopnje.

Hitlerjeve prve skrbi

Napadalni oddelki mu rastejo čez glavo, nemški nacionalci pa se mu upirajo — Vsem židom odvzeti potni listi

Berlin, 30. marca, d. Protizidovska akcija Hitlerjeve vlade se razvija pod egido napadalnih oddelkov sicer z vso velemeno in v daleč preko prvotnega Hitlerjevega načrta, vendar pa se je že sedaj pokazalo, da stvar ne bo šla tako gladko, kakor si jo je zamislila Hitlerjeva vlada. Hitlerju njegovi napadalni oddelki vedno bolj rastejo čez glavo in jih ne more več brzdati. Čeprav je bilo strogo naročeno, da ne smejo nikomur skriviti niti lasu, so že v teku današnjega dne, še predno se je bojkoht oficijelno pričel, zgodili tako številni incidenti, da vzbujajo vedno hujši odpor v najširših krogih. Narodni socialisti postopajo z brezprimerno brutalnostjo. Skoro po vsej Nemčiji so danes nasilno zaprli vse židovske trgovine, postavili pred nje straže ter nalepili lepak s pozivi k bojkotu. Toda to jim še ni bilo dovolj. Začeli so tudi pretepati žide in ponekod so postopali tako brutalno, da so morale oblasti odrediti zoper žide tako zvani »zaščitni zapore«, da jih obranijo pred nadaljnjimi nasilstvi. Akcija pa ni ostala omejena samo na trgovine, marveč so narodni socialisti zabranili nadaljnje poslovanje tudi vsem židovskim sodnikom, odvetočnikom, učiteljem in profesorjem.

Dočim Hitlerjevska glasila triumfirajo in pozivljajo javnost k neposustitljivemu bojkotu, pa večina tiska odklanja metode narodnih socialistov. Zveza izdajateljev listov je imela danes posvetovanje, na katerem je izrazila zelo resne pomisleke proti tej akciji in sklenila opozoriti vlado na skrajno škodljive posledice, ki morajo iz tega nastati za Nemčijo. Liberalna »Frankfurter Zeitung« se je usmerila celo za javno negacijo protizidovske akcije in objavlja danes dolg članek, v katerem resno svari pred tem početjem. Prva posledica tega bojkota, naglašajo listi, bo ta, da bo zastalo gospodarsko življenje. Mar je to v interesu Hitlerjeve vlade, ki pravi, da hoče obnoviti Nemčijo. Vsi ti dogodki pa le dokazujejo, v kako širokih mejah hoče narodni socializem uveljaviti svojo plemensko ideologijo in s kako mogočno židovsko protifenzivno morajo računati nemški gospodarski krogi. Če vidi Hitlerjeva vlada svojo glavno nalogo v tem, da izloči židovstvo iz vsega gospodarskega življenja, potem moramo reči, da pomeni ta akcija začetek in konec nemškega gospodarstva. Ne sme se pozabiti, kako ogromen je vpliv židovstva v mednarodnih finančnih.

Vse kaže, da so se tudi v vladi začeli zavdati škodljivih posledic te akcije. Boječ se, da bi nasilstvo nad nemškimi židi dalo povoda za še hujšo protigermansko agitacijo v inozemstvu, ki je že dosedaj zavzela prav resen obseg, je vlada danes izdala vsem oblastem nalog, naj nemudoma odvzamejo židom potne liste in jim zabranijo potovanje v inozemstvo.

Se boj resna posledica protizidovske gonje pa je naraščajoč odpor nemških nacionalcev. Nemški nacionalci imajo svojo glavno oporo baš v krogih industrije, banкарstva in trgovine ter je zaradi tega raz-

umljivo, da so nad početjem narodnih socialistov skrajno vznemirjeni. Zato je danes v političnih krogih že javna tajnost, da obstojajo v vladi velika nesoglasja in ne izključujejo možnosti, da pride do očitnega preloma med narodnimi socialisti in nemškimi nacionalci.

V zvezi s tem smatramo za skrajno značilno, da je dr. Oberholmer, vodja nacionalne frakcije v nemškem državnem zboru, podal ostavko na svoj poslanski mandat. Oberholmer je bil desna roka voditelja nemške nacionalne stranke Hugena Berga in njegov najintimnejši sodelavec. V poučenih krogih trde, da je odstopil pred vsem zaradi tega, ker ne odobrava koalicije nacionalcev z Hitlerjevc.

Veliko začudenje je izzval v javnosti tudi ukrep vlade, da se mora vsem židom, ki so v državni ali drugi javni službi, 1. aprila odpovedati službi. Ta možnost se morajo židovski nameščenci takoj odpustiti proti plačilu tromesečne odpravnine.

V Parizu odklanjajo nemške agente

Pariz, 30. marca, g. Danes se je v Parizu pričel bojkot nemškega blaga. Po raznih mestnih delih, največ pa v centru mesta, so vidljive številne tabele z napismi, da trgovine v bodoče ne bodo več sprejemale trgovskih potnikov iz Nemčije.

V Angliji groze z represalijami

London, 30. marca, AA. »Financial News« piše, da v londonskih bančnih krogih in v industrijskih središčih s skrbjo zasledujejo najnovejšo dogodek v Nemčiji, ker se boje, da ne bi imela politika sedanje nemške vlade posledice tudi na finančnem polju. Protizidovsko gibanje ogroža pravice nemških zunanjih upnikov. V londonskih finančnih krogih opozarjajo na to, da je evropska vlada že začela represalije zaradi preganjanja komunistov v Nemčiji. Stornirala je že veliko naročil in se obrnila na druge države, predvsem na Belgijo.

Vodja opozicije v spodnji zbornici Landebury, je danes pri nemškem poslaniku v imenu opozicijskih strank izročil formalen protest proti preganjanju židov v Nemčiji.

V Ameriki so najbolj radikalni

New York, 30. marca, AA. Na tukajšnji borzi so padle nemške 5^{1/2}% obligacije za 3 in tri osmine točke, 7% pa za 1 do pet ločkov. V New Yorku so ogorčeni zaradi protizidovske akcije, obenem pa se boje, da bo Nemčija ukinila vračila zunanjih dolgov.

Titulescu v Parizu

Pariz, 30. marca, AA. Rumunski zunanji minister Titulescu je imel danes dopoldne razgovor z generalnim tajnikom francoskega zunanjega ministra Legerjem, drevi se bo pa sestel s francoskim zunanjim ministrom Paulom Boncourjem, ki priredi njemu na čast večerjo. Razgovor med Titulescu in Legerjem je trajal poludruge ure. Po razgovoru je Titulescu izjavil, da sta konferenca o vprašanju zunanje politike, ki so na dnevnem redu.

Izred fašističnega tribunala

Rim, 30. marca, g. Pred fašističnim tribunalom sta se te dni vršili dve razpravi proti protifašistom. V Milje pri Trstu pristojni Postogna je bil obsojen na 7 let ječe, ker je hotel ustanoviti protifašistično organizacijo. Drugi obtožene, neki Montanelli iz Empolija, je dobil 3 leta in 3 mesece ječe zaradi protifašističnega rovarjenja. Oba obsojenca so bili po zadnji amnestiji spregledana 3 leta kazni.

Veliko neurje v Italiji

Rim, 30. marca, g. Razne kraje južne Italije je v pretekli noči zadela vmesna katastrofa, ki je povzročila silno škodo. Okoli Catanije je morje preplavilo bregove in povsod povzročilo veliko škodo. Pristaniške naprave in promenada na obali v Cataniji, so docela razdejane, ludo pa so poškodovane tudi številne ladje, ki so bile zasidrane v luki. V kraju Acicastello so morski valovi preplavili številne hiše. Železniški promet med Siracuso in Messina je ustavljen, ker je voda izpodkopala železniški nasip. Železniška proga, ki vodi iz Messina v Catanijo, je v dolžini 10 km porušena. Na progi iz Messina v Palermo je porušena most, tako da je promet onemogočen. Vodovje je sprožilo tudi mnogo olavov, zaradi česar so najbolj ogroženi kraji Singra in Floresia, kjer se je nekaj hiš porušilo.

Pogajanja med Nemčijo in Češkoslovaško

Praga, 30. marca, AA. Danes so se začela pogajanja med nemškimi in češkoslovaškimi delegati za obnovo normalnih transporthov deviz za trgovska plačila.

Potreba pospešene izvedbe državne decentralizacije

Iz govora senatnega predsednika dr. Novaka v proračunski razpravi — Razmerje med cerkvijo in državo Banovinski proračuni

Na seji senata, ko je bil v razpravi proračun notranjega ministrstva, je, kakor smo že poročali, govoril tudi podpredsednik senata g. dr. Fran Novak, ki je v svojem govoru med drugim izjavil:

Ministor za notranje zadeve je v prvi vrsti poklican, da računa s čustvovanjem in razpoloženjem prebivalstva najširših slojev naroda, ki pazljivo zasleduje vse poslovanje vlade in Narodnega predstavništva. V naši zakonodaji bi si prebivalstvo želelo nekoliko več doslednosti in sistematičnosti. V mislih imam zakon o občinskih samoupravah, ki smo ga izglasovali, in pa zakon o banovinskih samoupravah, ki ga vkljub vsem objubam vlade še do danes nismo dobili, da bi mogli o njem razpravljati. Omenjam tudi zakon o podaljšanju veljavnosti zakona o zaščiti kmeta z dne 19. decembra 1932, ki pooblašča vlado in ministrski svet, da sme v primeru potrebe izdati primerne uredbe, ki naj služijo za ureitev gospodarskih prilik. Tako je izšla uredba o izplačevanju vlog pri posameznih denarnih zavodih in uredba o t. zv. posredovalnem postopku obrtnikov, trgovcev itd. Ali ena ne druga uredba ni bila do sedaj predložena Narodnemu predstavništvu, dasi so pretekli že trije meseci od njihovega uveljavljanja. Ne omenjam tega zlohotno, temveč v prepričanju, da bi Narodno predstavništvo pri razpravi o teh uredbah objasnilo njihove dobre ali slabe strani s potrebnimi dodatki ali izpopolnitvami, da bi mogla potem vlada v sporazumu z Narodnim predstavništvom odločiti o njih. V kolikor je to v današnjih časih sploh mogoče. Moja želja je zato, da vlada te uredbe čimprej predloži, kajti one niso naprave samo zmede v gospodarskem temveč tudi v duhovnem življenju.

Izglasovali smo zakon o občinah.

Občinska in banovinska samouprava sta deloma v medsebojni zvezi in bi bilo zato umestno, da bi se donesli, če ne prevesto, pa vsaj istočasno z občinskim zakonom tudi zakon o samoupravah, o dekoncentraciji ali decentralizaciji administracije. Trdno sam prepričan, da ne bi prišlo nikoli v tolikšni meri do raznih punkcij ali deklaracij, ali vsaj ne v taki obliki, kakor so bile iznesene, če bi imeli zakon o banovinski samoupravi ali vsaj priliko o njem razpravljati. Želim, da nam vlada ta zakon čimprej predloži v razpravo in da omogoči čimprejšnjo decentralizacijo in ustvaritev banovinskih samouprav.

Če se govorim o banovinskih samoupravah, naj se dotaknem tudi banovinskih proračunov na podlagi sedaj obstoječih zakonitih ureb. Res je, da proračune banovin odobrava vlada oziroma finančni minister. Pripravljal pa bi pri tem malo več obzirnosti in upoštevanja do soglasnih sklepov banovinskega sveta. V mislih imam zlasti davsko banovino. Banovinski svet in banovinske upravne gotovo najbolj poznata lokalne potrebe in tudi mero žrtve, ki jih je treba doprinesiti. Ne vidi se mi primerno, da se dohodki in bremena, ki jih je banovinski svet smatral za primerna, enostavno ali pavšalno etrajlo, oziroma znižalo. Svoje kulturne, socialne in gospodarske probleme najbolj poznajo narodovi reprezentanti, banovinski svetniki v posameznih banovinah. Pri tej priliki opozarjam na naravno katastrofalne posledice za občinske in banovinske proračune, ki jih je imel

zakon o ukinitvi trošarine

na alkohol. Dosti nas je, ki smo mnenja, da pomeni ukinitve trošarine pravo projektstvo, ker se je uživanje alkoholnih pijač s tem povečalo, dohodki občin in banovin, da ne omenim države kot celote, pa so se neprimerno zmanjšali. V tem pogledu bo treba remediure in ponovnega posvetovanja o tem, ali je pravilno za prebivalstvo, da se je trošarina na alkoholne pijače niknila. Ako ne bi bila ukinjena, bi naše obine, čeprav ne lahko, pa vendar uravnovešale bužet, ne glede na to, da bi tudi država imela svoje dohodke pri tem. Dravska banovina ne more nositi 7-8 milijonskega deficita, ki se bo kot dedni greh vleklo od leta do leta in ki ga ni mogoče kriti. Zopetna uvedba trošarine na alkohol je zato nujno potrebna.

Bilo je že govora o nastopu episkopata proti Sokolstvu. Sokolstvo je v Narodnem predstavništvu že dobilo primerno zaščenoje proti depulisanju izpadom episkopata. Država mora budno čuvati svojo avtoriteto proti vsem in vsakomur. Da vidite, kako si zastopniki katoliške cerkve predstavljajo

stališče cerkve do države,

naj citiram članek »Slovenec« z dne 7. januarja 1933 pod naslovom: »Naše stališče do ljudstva iz države«. V članku pravi: »Ker stoji vera nad državo, država nima pravice, da bi svojo moralno stavila nad moralno vero, ali da bi drugo moralno višje cenila, nego moralno naše svete vere.« Po mojem prepričanju ni morala Sokolstva in države v nobenem nasprotju z moralno katoliške cerkve in je zato čisto gotovo napačno, da se hoče postavljati cerkvena ali verska moralna nad avtoriteto države. Po mojem mnenju, ni samo dolžnost vlade, ampak tudi naša, da skrbimo za popolno in neomejeno avtoriteto države, ki v tem pogledu ni

odgovorna nobeni veroizpovedi in nobenu cerkvenemu poglavarju. Kr. vlada je do sedaj že pokazala svojo avtoriteto in jo čuvala. Prepričan sem, da bo storila to tudi v bodoče, in želim samo, da storite to še močneje in energičneje, kar bo gotovo pripomoglo k okrepitvi notranjega mira.

Ko govorim že o tej hierarhiji ali klerikalizmu, naj omenim še nekaj iz govora g. kolega dr. Sverljuge. Kritiziral je

razpust Prosvetne zveze

v Ljubljani. Prosvetna zveza ni bila ničesar drugega, kakor centralna in nadaljevanje politične stranke, katere čustva ne odgovarjajo sedanji politični ureditvi. Ako je vlada in banska uprava spoznala, da ta duh ne odgovarja našim državnim ciljem, tedaj je imela ne samo pravico, ampak tudi dolžnost, da razpusti organizacijo, ki je pod pretežno prosvetno vršila politično delovanje in skušala uveljavljati program neke bivše stranke. Mislim, da bo g. dr. Sverljugo še glava bolela če se bo preveč opiral na prijatelje bivše klerikalne stranke.

S punkcijami se v senatu ne bom bavil. Slovenci, ki po srečnem naključju živimo združeni in kompaktno naseljeni v dravski banovini, mirno gledamo v svojo bodočnost v naši skupni domovini Jugoslaviji. Preko zemlje slovenske so se izseljevali in preseljevali skoro vsi narodi Evrope od severa in juga, vzhoda in zapada. Bili smo na ta način neprestano pod tujsko peto, tlačili smo neprestano pod tujsko peto, tlačili smo zadosti raznim pohlepnim sovražnikom. Dosti smo izkrmavali, meje naše so se na vseh straneh krčile in vidi Bog, kam bi to prišlo, ako ne bi svojega čoinca oteli in prispeli s njim v varno zavetišče Jugoslavije. Odslej naprej nam je naš razvoj v vsakdanjem pogledu zagotovljen.

Blagoslovimo 1. december 1918.

ko je bilo proglašeno naše uedinjenje v narodno in državno skupno domovino Srbov, Hrvatov in Slovencev, v današnji krajevno Jugoslavijo. Naše samobitnost nam naša skupnost ne jemlje. Moremo jo srčno gojiti in jo spraviti do pravega razuma. Šele sedaj v naši kraljevini. Zato bi bilo nemiselnost govoriti, da smo v Jugoslaviji nearečni in da pričakujemo rešitve od druge ali od drugega sistema notranje ureditve. Vzajemne medsebojne pomoči severa, juga, vzhoda in zapada naše države ne dosegemo ne s punkcijami, ne z deklaracijami, marveč s praktičnim inicijativnim delom in doprinosanjem žrtve po geslu: Vsi za enega, eden za vse! Mi gremo mirno

preko vseh deklaracij in vseh punkcij.

Zgodovina bo pokazala, da je naše stališče v tem pogledu pravilno, kakamo razvoja, evolucije, ki mora priti sama po sebi. 14 let živimo med seboj in čakamo. Evolucija nadaljuje svoje delo in cilj nas vseh je isti, samo taktika se razlikuje. Praktične potrebe so pa vedno jače, kakor vse deklaracije.

Priznati moramo, da ministrstvo notranjih poslov vedno bdi nad vsemi pojavi, ki bi utegnili kaliti notranji mir v naši državi. V in notranjosti nam je najbolj potreben. Elementi pa, ki zastrupljajo naše voljnjake in zavajajo mirno ljudstvo, ki si želi zgolj miru in prilike za svoj gospodarski in kulturni razvoj, je treba prijeti z energično roko. Narodno predstavništvo je mesto in torišče, kjer naj se izvojuje v medsebojnem objašnjavanju prave smerice za vodstvo naše države sedaj in v bodočnosti. V priznanje ministrstvu za notranje zadeve, ki vrši vestno svojo dolžnost, izjavljam, da glasujem za njegov proračun.

Letalska nesreča na Moravskem

Praga, 30. marca, g. Popoldne okoli pol 3. se je pripetila blizu Prosnice na Moravskem huda letalska nesreča. Iz dosedaj ne pojasnenih vzrokov je padlo vojaško letalo na zemljo in se je popolnoma razbilo. Pilot je bil na mestu mrtve.

Preprečen atentat na Macuoko

Boston, 30. marca, AA. Na železniški prost, po kateri se je hotel peljati Macuoka, so našli dve kanalizacijski cevi, oviti v rdečo in rumeno suknjo. V političnih krogih mislijo da ni šlo za pravi atentat na Macuoko, temveč samo za demonstracijo, zakaj vlak bi obe cevi z lahko odprl in tira, ker sta bili prelaidi, da bi povzročili iztirjenje. Macuoka je popolnoma odgovoril iz New Yorka. Na postaji ni prišlo do nobenih demonstracij.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno vedro, ponekod bolj oblačno, sicer toplo in stalno. — Situacija večernjega dne: Nad centralno in južno Evropo prevladuje anticiklon. Nad severnim delom kontinenta in nad južno-evropskimi morji je pritisk padel. Pri nas je pritisk padel za 0,1 do 0,5 mm, najbolj v centralnih krajih. Dunajska vremenska napoved za petek: Z zapada polagoma bolj oblačno; podnevi se bo temperatura malo menjala. Zapadni vetrovi.

Skrajna napetost med Londonom in Moskvo

Ker so ostale vse intervencije zaradi aretacije angleških inženjerjev brezuspešne, računajo z možnostjo prekinitve diplomatskih odnosov

Moskva, 30. marca, g. Angleški poslanik v Moskvi sir Edmund Ovey je v zvezi s sporom, ki je nastal med sovjetsko Rusijo in Anglijo zaradi aretacije angleških inženjerjev, odpotoval zaradi poročanja v London, kamor prispe v nedeljo. Takoj po prihodu bo imel razgovor z zunanjim ministrom Simonom. V diplomatskih krogih pripisujejo odhodu angleškega poslanika, posebno, ker se je razgovor med njim in Litvinovom neugodno končal za Anglijo, največji pomen. Angleško-sovjetski spor se bistveno poostri, ker je sovjetska vlada energično odklonila angleško zahtevo, naj se izmed aretiranih izpuste 4 vodilni inženjerji Wickersovih tovarn. Razprava proti njim in 20 sovjetskim nameščencem, ki so obdolženi sabotaže sovjetske električne industrije, se bo pričela že prihodnji teden pred sovjetskimi državnimi sodiščem.

London, 30. marca, d. V tujakšnih političnih krogih so se danes razširile senzacionalne vesti, da je prišlo do očitnega preloma odnosov med sovjetsko Rusijo in Anglijo. Po še nepotrjenih vesteh se angleški poslanik v Moskvi ne bo več vrnil na svoje mesto, ker računajo s tem, da bodo obtoženi angleški inženjerji obsojeni na smrt, kar bo dovedlo do polne prek-

initve diplomatskih odnosov. Ker se bo proces vršil že prihodnji teden, pričakujejo v političnih krogih končne odločitve z največjo napetostjo. V liberalnih in konservativnih krogih se vrši velika propaganda za prekinitev vseh odnosov s sovjetsko vlado.

Odgovor Litvinova na angleško demaršo

Moskva, 30. marca, AA. Angleški poslanik v Moskvi je včeraj obiskal Litvinova, da mu sporoči, kakšne ukrepe pripravlja angleška vlada, če se bo res vršil proces proti angleškim inženjerjem. Litvinov mu je odgovoril, da je sodišče sklenilo, da vza-me afero čimprej v pretres. Obenem je pripomnil, da se ta sklep ne da preklicati. Če je imela poslanikova demarša namen, vplivati na sklepe sodišča, ne bo imela nobenega uspeha. Litvinov je še dodal, da morajo imeti take diplomatske metode časih uspehe v Mehiki, nikakor pa ne v sovjetski Rusiji.

London, 30. marca, AA. Sovjetski poslanik v Londonu je izjavil, da se bo v 14 dneh vršila javna in nepristranska razprava proti angleškim inženjerjem, in da se bo lahko vsakdo ustvaril sodbo o tej aferi.

Biserka Iva Teržan, rojena Vidmar, in zet luž. Josip Teržan naznanjva v svojem in v imenu ostalih soročnikov tužno vest, da je nenadoma umrl gospod

IVAN VIDMAR

DAVČNI UPRAVITELJ V POKOJU

Pogreb predragega nam pokojnika se bo vršil v soboto, dne 1. aprila t. l. ob 16. uri (ob 4. uri popoldne) iz hiše žalosti v Framu št. 84 na framsko pokopališče. Sv. maša zadušnica za pokojnega bo v nedeljo 2. aprila ob 10. uri, v framski cerkvi in v ponedeljek zjutraj v ruški farni cerkvi.

Ruše-Fram, dne 30. marca 1933.

Naši kraji in ljudje

Srebrni jubilej društva za dvorski okraj

Ljubljana, 30. marca.

Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj bo to soboto proslavilo svojo 25letnico. Delovanje društva, ki je bilo ustanovljeno 14. aprila 1908, torej v dobi nahujskih persekucij remstva nad našim narodnim življenjem, tvori važno in zanimivo poglavje v zgodovini naših osvobodilnih bojev. Ustanovitelj mu je bil nepozabni dr. Ivan Oražen Glavni namen društva je bilo širjenje prosvete med najširše sloje. Važno sredstvo za doseg tega smotra pa je bila društvena knjižnica, ki se vedno posluje pod imenom Dvorska knjižnica. Prosvetno delo se je začelo s skromno čitalnico in knjižnico za člane, pri čemer so se mnogi člani izkazali za največjo poštvalnost poleg predsednika dr. Ivana Oražna, ki je dal na razpolago svojo bogato knjižnico in je tudi pri mnogih svojih prijateljih in znanih oskrbel izdatno pomoč.

Poleg socialnega je bilo zelo važno in agilno tudi gospodarsko delovanje društva. Tako si je društvo pridobilo mnogo zaslug za zgradbo Tehniške srednje šole na Mirju in na razna druga gradbena dela v dvorskem okraju. Mnoge društvene prireditve so v najtežjih časih zbirale zavedne ljubljanske in tudi okoliške narodnjake in zelo poštvalnost poleg predsednika dr. Ivana Oražna, ki je dal na razpolago svojo bogato knjižnico in je tudi pri mnogih svojih prijateljih in znanih oskrbel izdatno pomoč.

Predsedniki agelnega društva so bili: dr. Ivan Oražen od leta 1908, do 1911, Adolf Ribnikar od 1911 do 1913, Rasto Pustoslavšek od 1913 do 15. junija 1918, njegov naslednik Avgust Petrič do leta 1922, dr. Josip Lavrenčič od 1922 do 29. julija 1924, za njim dr. Dinko Puc do 15. maja 1928, potem Rado Pavlič do leta 1932, od tedaj pa predseduje društvu direktor TSS Jožef Reiser.

Društvo, ki se je ustanovilo tedaj, ko je tuje nasilje izzvalo našo nacionalno revolucionarnost, in ki je zvesto svojim idejam, ki se je ustanovilo tedaj, ko je tuje nasilje izzvalo našo nacionalno revolucionarnost, in ki je zvesto svojim idejam in načelom neumorno delovalo tudi v najtežjih vojnih časih, ter tako mnogo pripomoglo k narodnemu osvobojenju, čestita mu ob jubileju z iskreno željo, da bi to združenje in ki je vzklilo iz najvišjih idealov, še nadalje v enako vneto in poštvalnostno vršilo svoje delo in pomagalo, da bi ti visoki ideali postali življenjska sila vseh rojakov.

Razdelitev sodnih poslov

Ljubljana, 30. marca.

Ker stopi 1. aprila v veljavo enotni sodni poslovnik, je bila potrebna nova razdelitev sodnih poslov za čas od 1. aprila, do konca leta. Delno so bile izvršene osečne spremembe referatov in sodnih agend. Za predsednika I. civilnega oddelka je postavljen s. o. s. Alojz Zigon, dosedaj starešina okrajnega sodišča. Za vodjo okrajnega sodišča pa je določen Jakob Jeram, kazenski sodnik-podpovednik. Sodniki dr. Ernest Kobet, ki je bil doslej dodeljen kazenskemu oddelku, so poverjeni posli civilnega sodnika-podpovednika pri oddelkih I. in II. Sodnik Adolf Hudnik je dodeljen kazenskemu senatu. Preiskovalni sodnik Franjo Gorečan bo prevzel posle kazenskega sodnika-podpovednika. Za preiskovalnega sodnika pa je namesto njega določen Mirko Koršič. V splošnem pa je razdelitev sodnih poslov izvršena takole:

I. civilnopravni oddelki. Senat sodi o pravih in vrednosti nad 30.000 Din. Predsednik Alojz Zigon, člana senata: dr. Ernest Kobe in dr. Vladimir Zelezinger. Sodniki-podpovednici v civilnih zadevah: Anton Avsec, dr. Ernest Kobe, dr. Vladimir Zelezinger in dr. Bogdan Petelin. Sodijo v pravih za vrednost od 12.000 do 30.000 Din.

II. oddelki obsega trgovsko-pravne stvari, menične in čekovne zadeve. Predsednik Jakob Antloga, člana senata: sodnik Anton Avsec in sodnik-lajk. Sporna vrednost nad 30.000 Din. Sodniki-podpovednici v trgovskih pravih kakor pod I. Sodnik-podpovednik v meničnih in čekovnih zadevah je Jakob Antloga.

III. prizivni senat v civilnih zadevah. Predsednik Alojz Debeljak, člani: dr. Gašo Štokjović, dr. Jurij Štepihar in Srečo Verbič. Poročevalci za znanje konkurze in poravnave ter konkurzni in poravnalni sodnik je Anton Avsec. Oddelku III. predseduje Alojz Debeljak.

Kazenski oddelki (VI. in VII.). Predsednik malemu senatu vs. sod. sv. Anton Mladič, člani: Ivan Kralj in Adolf Hudnik, predsednik velikemu senatu Anton Mladič, člani: Ivan Kralj, dr. Ernest Kobe, Adolf Hudnik in Franjo Gorečan. Kazenski sodnik-podpovednik je Franjo Gorečan. Sodnik za mlajše maloletnike je Ivan Kralj.

Preiskovalni sodniki: Rajko Lederhas (VIII.), dr. Mirko Kresnik (IX.) in Mirko Koršič (XI.). Obrtnemu sodišču predseduje vs. sv. Jakob Antloga, namestnik Anton Avsec. Posli sodniškega uradništva so ostali neizpremenjeni.

Nova določba o testeninah

Ljubljana, 30. marca.

Nedavno je časopisna polemika o testeninah vzbujala med občinstvom veliko zanimanje. Polemika se je vodila v prvi vrsti o tem, ali so barvane testenine dovoljene v prodaji. Mestno tržno nadzorstvo in mestni fizikat sta sedaj prejela okrožnico banske uprave, ki od 24. t. m. naprej zabranjuje prodajo barvanih testenin. O tem je mestno tržno nadzorstvo izdalo kratko poročilo, ki veli:

Banska uprava je 24. t. m. odredila, da se na podlagi tolmachenja naredbe ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje ne smejo testenine več barvati, čeprav se pri tem uporablja zdravju neškodljiva barva. Od izdaje odredbe banske uprave 24. marca naprej morejo producenti testenin, kakor tudi trgovci še dva meseca do 24. maja razpečavati barvane testenine, ki so bile izgotovljene pred izdajo naredbe ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejša in najidealnejša odvaljalno sredstvo.

Pomladno razpoloženje na Bledu

Bled, 29. marca.

Naposled smo se vendar znebili dolge in nadležne zime in poraja se pomlad. Sicer so Julijske Alpe, Karavanke, Pokljuka in druge gore še pokrite s snegom, da se še lahko prav pošteno nasnučajo, vendar pa to le veča in lepša pomladno slikovitost. Led, ki je še pred par tedni oklepal Blejsko jezero, je popolnoma izginil in jezerski valovi veselo butajo ob breg. Kaj zabavno je opazovati suvoborske ladobe, ki se po več mesecih spet veselo preobrnajo in potaplajo v vodi ter delajo daljše izlete po jezerski gladini. Prvi čolni so se že pojavili na jezeru in čolnarji bodo zopet polagoma prišli do tako željenega zasluzka. Obisk otoške cerkve se veča od dne do dne in zvonček želja se zopet pogostje oglašja.

Pretekli teden je razsajal po Gorenjskem močan in mrzel veter, ki je polomil in izruval več dreva in tudi kozočcem ni prizanesel. Sedaj pa so nastopili krasni pomladni dnevi, katerih se posebno Blejci veselimo. Na polju so začeli že orati in sejati. Tudi na Bledu samem je postalo živahnje. Čestni promet narašča, izletniki in drugi gostje prihajajo v vedno večjem številu. Preteklo nedeljo je posetil Bled oddelk sokolskih smučarjev iz Hrastnika pod vodstvom učitelja g. Mahkote, prebili so soboto in nedeljo pri Mrzelcem studencu, kjer je še dosti snega in smuka izborna.

Stavbno gibanje se tudi oživlja in bo do sezone izvršenih okrog dvajset vil in drugih poslopj. Kakor vse kaže, se obeta Blejem letos dobra sezona. Iz raznih držav prihaja hotelirjem mnogo popraševanj in je že v aprilu pričakovati precej gostov. Blejci se z vso vneto pripravljajo na sezono, da bodo čim dostojneje sprejeli goste, katerih število letno narašča. Društveno življenje je nadalje dosti živahnje. Nedavno je blejski Pomladek Rdečega križa predvajal več dni v kinu »Bled« film »Tarzan«, katerega so posetili otroci vseh okoliških šol in rekordno število drugega občinstva. Blejski Sokol pa se kaj pridno pripravlja na tolovadno akademijo, ki se bo vršila 7. maja in nastopijo vsi oddelki, sodeloval bo tudi sokolski pevski zbor.

Tuhinjska dolina hoče zveze s svetom

Kamnik, 31. marca.

Tuhinjska dolina je še vedno najbolj zapuščen del kamniškega sreza. Edino prometno sredstvo po tej 30 km dolgi ozki dolini je še precej dobro vzdrževana banovinska cesta, po kateri vzdržuje že dve leti potniški promet avtobusno podjetje »Peregine«, ki veže dolino na eni strani preko Vranskega s Celjem, na drugi pa preko Kamnika z Ljubljano. Avtobusni promet je zvezal Tuhinjske kraje s svetom in ustvaril tudi prve pogoje za razvoj tujskega

prometa, smučarstvo in turizma na Menini, na katero je najlepši dohod iz Tuhinjske doline. Na Menini, ki je zaradi krasnega razgleda, prostornih kraških jam in planinskih jezer prav hvalna izletna točka, je bilo že lani več sto izletnikov. Gotovo jih bo letos še več, ker bo v maju banovina otvorila na njej svojo prvo planšarsko soto.

Skoro 30 let se že Tuhinjec prizadeva za zgraditev železnice, vendar pa razen geoloških izjav in delnega trasiranja proge dozdaj še ni bilo ničesar storjenega. Tudi za telefonsko zvezo so se Tuhinjeci pogajali že dolgo vrsto let. Da je telefon v teh krajih nujno potreben, je povsem razumljivo, saj je dolina razmeroma gosto naseljena. Ker v vsej dolini ni zdravnik, morajo ljudje v potrebi do 20 km daleč peš ali z vozom po zdravniško pomoč. Tudi za ustanovitvijo planšarske šole na Menini je potrebna potreba po telefonski zvezi Tuhinjske doline. Zdej je vendar padla odločitev. Gre samo še za to, da se določijo sorazmerni prispevki lokalnih interesentov v Tuhinjski dolini, o čemer se bo sklepalo na sestanku zastopnikov vseh občin, ki bo v kratkem v Tuhinju. Ako bo Tuhinjska dolina dobila še električno strujo iz Velenja, kakor je že določeno v načrtu, potem bodo tudi za ta del kamniškega sreza podani novi pogoji za vsestranski uspešni napredek.

Nova velika sleparija z vložnimi knjižicami

Zagreb, 30. marca.

Citateljem je gotovo še v spominu ime Emila Merkiča, ki je bilo navedeno v opisih velikih afer z vložnimi knjižicami. Emil Merkič je imel v svoji poslovalnici tudi famozno vložno knjižico Zadruga banke v Ljubljani, glasečo se na ime Marije Tavčarjeve iz Ptuja. Kakor se je pozneje ugotovilo, je bila ta vložna knjižica ponarejena. Merkič je bil med prvimi, ki so bili pred zagrebško policijo zaslišani zaradi malverzacij. Nekaj dni je bil tudi zaprt, ko pa so vse spise izročili sodišču, je bil spuščen na prosti. Sedaj so ga ponovno zaprili zaradi sleparije, ki traja že precej časa, bila pa je prijavljena šele sedaj, ko so sleparske kupčije z vložnimi knjižicami iztrežile vse kliente raznih posredovalcev.

Merkiča je prijavil neki inženjer, ki mu je bil zaupal najprej vložno knjižico na 920 funtov sterlingov, kar predstavlja vrednost okrog 300.000 Din. Merkič se je hvalil s svojimi dobrimi zvezami pri ravnateljstvu Prastedione ter obljubljal inženjerju, da mu bo v kratkem času vsaj v obliki izposojal izplačilo vložne velike vsote. Ponujal mu je v podpis običajno pogodbo z določilom, da lahko posredovalec zaupano vložno knjižico tudi proda ali za-

Danes premiera
ob 4., 1/8. in 9 1/4 uri zvečer
najbolj napetega filmskega večera
dela te sezone!

Internacionalni podmorniški vojni velefilm, izdelan po resničnih dogodkih.

Trude u. Molo — Carl Ludwig Diehl

Kot dopolnilo: Foxov zvočni tednik senzacij! Predprodaja vstopnic od 11. do 12. ure.

Elitni kino Matica
Telefon 2124

Tudi nežni obrazek
Vašega otroka
prenese mehko
palmira - milo

menja inženjer pa je bil toliko previden, da take pogodbe ni hotel podpisati in je sam sestavil novo pogodbo, po kateri se posrednik obveže, da mu bo zaupano knjižico vrnil po poteku gotovega roka, če ne bi do takrat mogel izposlovati vnovčevanja. Čez nekaj dni je Merkič izročil inženjerju 15000 Din in pripovedoval, da je to prvi obrok izplačila in da bodo drugi sledili v najkrajšem času. Tolažil ga je, naj še nekaj časa potrpi, ker so neki odločilni faktorji pri Prastedionu, s katerimi ima on najboljše zveze, zaposleni z drugimi posli. Inženjer, ki ni baš nujno potreboval denarja, je Merkiču v polnem zaupanju prepustil še tri vložne knjižice in ni glede njih napravil nobene pogodbe. Ko pa je afera dozorela, je postal inženjer nestrpen v toliki meri, da je kategorično zahteval od Merkiča, naj mu vrne vse zaupane vložne

knjižice. Merkič je to vrnitev z raznimi izgovori zavlačeval še nekaj dni, in ko je inženjer sedaj zadevo izročil policiji, je dobil od svojih vložnih knjižic nazaj samo eno na 716 Din, dočim je Merkič ostale spravil v promet in jih založil v neki banki.

Pri začetku, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navali, glavobolu, splošni slabosti vzemite jutraj na tešče kozarec »Franz Josefov« grenčice. Po izkušnjah nabranih na klinikah za notranje bolezni je »Franz Josefov« grenčica izvanredno dobrodelno odvaljalno sredstvo. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Dolenjska roparska družba pod ključem

Zločine so priznali — Ljudstvo jih je domala linčalo

Novo mesto, 30. marca.

Po napornem šestdnevnom zasledovanju roparjov, ki so od 23. na 24. t. m. oropali posestnico Marijo Fencveč in izvršili vlom pri posestniku Jakliču Francu iz Ve. like Bučne vasi, v zidnico posestnika Kosa Franca iz Jablane, na svojem povratku pa rop pri posestniku Papežu Francu v Zdinjski vasi, se je orožnikom posrečilo izslediti in poloviti roparjsko tolpo ki šteje pet oseb. Pri ropih so sodelovali: 33letni posestnik Zagar Franc iz Golušnice, občina St. Peter, 20letni Potocar Anton iz Zdinje vasi, 24letni zidar Košljir Alojzij iz Česnje, občina St. Peter, 4letni posestnik Golob Ivan iz St. Petra, oče osmih otrok, in 30letni delavec Jerač Franc, doma iz Mirne peči, sedaj na Trški gori.

Vsi navedeni so sprva orožnikom rop tajili, pozneje pa je Košljir Alojzij prvi priznal, da so se domenili za rop, ki so ga izvršili v noči od 23. na 24. t. m. Za sestanko so določili kapelico na takozvanih

Usoden spopad na vasi

Podrobnosti o uboju Vinka Avseca v mirni notranjski vasi

Lož, 30. marca.

Res redki so pretepi v obmejni Loški dolini, zato pa je tembolj razalostil usodni spopad na Jožefovcu, katerega žrtev je postal Vinko Avsec, o čemer je »Jutro« kratko že poročalo. Društvo »Svoboda« je v Delavskem domu na Marofu pri Starem trgu priredilo igro »Rdeča roža«. Med gledalci je bil tudi Znidaršič Janec, posestnik sin iz Viševca, dočim je njegov bratranec Znidaršič Franc nastopil kot igralec. Po igri sta se okrog 19. ure pred Delavskim domom sestala oba Znidaršiča z dvema dekletoma iz vasi Pudoob. Janec se je že hotel posloviti in oditi v kino v Stari trg. Dekleti sta mu pa dolgo prigovarjali, naj gre z njimi v Pudoob. Nerač se je vdal, kakor da bi bil šlutil nesrečo.

Bila je že tema, ko so vsi štirje prišli sredi vasi in se pogovarjali pred Vilarjevo gostilno. Nad vrati je gorela luč. Eni izmed obeh deklet menda ni bilo po volji, da je prostor, na katerem so se vsi štirje pogovarjali, razsvetljen. Zato je stopila čez cesto in luč ugasnila. Takoj nato je iz gostilniške sobe prišla natakarcica in luč prižgala ter pogledala na cesto, kdo se tam pogovarja. Ko je natakarcica zapustila vežo in odšel v gostilniško sobo, je deklet zopet ugasnilo luč. Zopet je prišla natakarcica in luč ponovno prižgala. Stopivši nazaj v gostilniško sobo je gostom, med katerimi je bil Vinko Avsec, povedala, kako ji družba na cesti ugaša luč. Takoj nato je Vinko Avsec stopil pred gostilno. Ko je zagledal družbo, je obe dekleti ozmerjal. Znidaršič Franc se je zavzel za dekleti, tedaj pa je že prišel k njemu Avsec, ga z eno roko prijel za suknjico in kravato, z drugo roko pa je nad njim zavlekel nož. Dekleti sta zbežala, Janec Znidaršič pa je hotel oba

nasprotnika na lepo pomiriti. Tedaj pa se je Avsec vrnil nad Janca in tudi nad njim zavlekel nož ter mu na nosnem hrbtu posnel kožo. Ko sta se ruvala Avsec in Janec, je to prišlo izrazil Franc in zbežal na Pirčevo dvorišče, in poklical Janca, naj zbeži pred Avsecem. V tem se je zbral na cesti precej ljudi, ki so hoteli oba fanti pomiriti. Naposled se je vendar tudi Janca posrečilo pobegniti za Francem, ali takoj je za njima stekel Avsec, čeravno so ga nekateri zadrževali.

Ze po nekaj trenutkih so zaslišali ljudje s Pirčevega dvorišča zamolkeli udarec, kakor je sledil popoln molk. Našli so na tleh ležečega Avseca, ki sprva ni dal nobenega znaka življenja. Skušali so ga z umetnim dihanjem spraviti k zavesti, toda bilo je vse prizadevanje zaman. Zanesli so ga torej na njegov dom in poklicali okrognega zdravnika g. dr. Raznožnika iz Lože, ki je ugotovil utrje lobanje in pretres možganov. Drugi dan je prispel za zdravnika g. dr. Pušenjak iz Cerkevne, ki pa nesrečnega tudi ni mogel pomagati. Vsaka zdravniška pomoč je ostala brez uspeha. Truplo je bilo prenešeno v mrtvašnico v Viševcu, kjer je obdukcijska dognala, da je bil Avsec močno udarjen s kolom, kar je povzročilo za 1 cm globoko utrje lobanje.

Vsak naročnik
„Jutra“ je zavarovan
za 10.000 Din!

KULTURNI PREGLED

Prelom v sodobni glasbi?

V berlinski »Die literarische Welt« je nedavno izšel članek Herberta Connora »Die moderne Musik am Scheidewege« (Sodobna glasba na razpotju), ki iz njega posnemamo nekatere misli.

Ze pred osmimi leti je Adolf Weissmann, takratni vodja glasbene Moderne, govoril o somraku atonalnosti in je ostro nastopil zoper rastičo intelektualizem, zoper zatajevanje intuitivnih, čutnih in čustvenih vrednot v glasbi. Dobro poznamo ovire, ki se mora z njimi boriti Schönbergov krog. On (predstavljatelj sodobne nemške četrtinske glasbe. Op. poroč.) je samo glasbeni ekspoziciji čobe, ki vse tehnično in vse racionalizira. Schönberg je antiodonizizem načelo v glasbi spravil ad absurdum. Ste, vilo papirnatih kontrapunktov doseže celo leteje. Klci na pomoč, ki smo jih silili z lanskimi glasbenimi festivali v Zürichu in na Dunaju, govore več kot debele knjige. Še nikdar nas ni tolikanj poplavljala mrtvo rojena, na pisalni mizi spisana glasba. A nikdar tudi ni bilo v nas tako goreče želje po živu, zares tvorni glasbi.

Pisec pravi, da v takem položaju bolj ko kdaj mislimo na oni vrec, iz katerega je potekla vsa evropska umetna glasba z visoko romantično vred: namreč k ljudski glasbi. Drug za drugim prihajajo

zastopniki teh ali onih estetskih tez ali smeri kar nenadno k spoznanju, kako zelo se je glasba zadnjih let oddaljila občestvu živih, resničnih ljudi in da je v tej odstopitvi daleč prekosila »l'art pour l'art« pot. zornomantične dobe. Dalje sodi pisec, da jih je med modernimi: skladatelji, zelo malo, ki bi bili prodrli iz ozkega strokovnega kroga v široko občinstvo. Svetovno veljavno so si pridobila samo izrazita folkloristična dela, kakor so Stravinskova »Petruška«, Belet Bartoka »Ogrske kmečke pesmi« in Kodalyjevi »Romunski narodni plesi«. To veljavo pa so si pridobile te skladbe zategadelj, »ker iz njih strujata sila in prvinska moč, s katerima zapadno evropska glasba že dolgo ne more več uspešno tekmovali«.

Pisec pravi nadalje: »Odkar obstoji glasba, vedno je črpala svojo največjo moč iz ljudstva. Bili so celo časi, ko sta bili ljudska in umetna glasba eno in isto... Ljudska pesem je praelement vse glasbe — tako bi bi lahko orisali nje zgodovinsko stanje.« V 19. stoletju je res kakšne Wagner ali Hugo Wolf ostro nasprotoval rabo motivov iz ljudske glasbe v umetni glasbi. Toda to je bilo v času, pristavljaja pisec, ko je glasba imela nalogo, da izraža subjektivno, zasebna nastrojenja in ko ni

stremela po splošni veljavnosti. Taka glasba pa se je tem hitreje izčrpala in pomatirala, čim bolj subjektivna in artistična je bila.

Connor meni, da bi bilo zaman prikrivati ostro razpoko, ki je zazijala med ljudsko in umetno glasbo. Mi bi rekli: Med tem, kar hoče in potrebuje narod v svoji širini (ne samo v ozkih krogih uživancev, snobov in specialistov) in kar mu ustvarjajo skladatelji modernega kova. Zato je sedanja glasba res se začena pojavljati nova klasičistična kompozicijska tehnika, nastaja nova sinteza med blagovocnimi in linearnimi stilskimi prvini. Današnja glasba se mora odločiti ali hoče biti samo zadeva specialistov ali pa hoče postati splošna dobrina, pripadati vsemu narodu. Če samo prizna da so brezplodni vsi intelektualni poizkusi v tem času ko ljudstvo bolj ko kdaj potrebuje resnično tvor. nizvo stvarjaljočih duhov, tedaj bo to že korak naprej iz današnje zagate. Tako se bo pripravljala pot novi, v ljudstvu, v narodu zakoreninjeni, pristni glasbeni umetnosti.

Connorjeve misli utegnejo zanimati zlasti pri nas kjer je (posebno na jugu naše države) še obilo neizbranih zakladov ljudske glasbe. Iz te zakladnice smo dobili Konjovcevo »Kostano«, Gotovcevo »Morano«, odtod je Stolzerja-Slavenskega »Balkanska simfonija«, odtod so črpali ali črpaljo Molčanjci, Zganec in drugi. Na tej osnovi z modernimi sredstvi zgraditi novo narodno

umetnost, ki bo izvrševala svoje poslanstvo v narodu samem in preko njega v vnanjem svetu (izvzemši občine snobov in specialistov) — ali ni to problem, ki je tem bolj žgoč, čim bolj se odmakamo mor. da lep, toda varljiv iluziji mednarodnega pospešanja in postopnega izenačevanja?!

—o.

K uprašanju naše ljudske knjige

Na običnem zboru Vodnikove družbe je njen knjižnični referent dr. Ivan Lah spregovoril nekoliko načelnih besed k uprašanju slovenske ljudske knjige in literarnega programa naših knjižnih družb. Iz njegovega poročila posnemamo:

Pri določevanju knjižnega programa naših knjižnih družb moramo imeti vedno dvoje pred očmi: da izdajamo dela, ki imajo sama po sebi čim večjo literarno vrednost, ki pa kljub temu niso le začetek poljudnih knjig. Naše publikacije torej ne smejo padati pod nič dobrih leposlovnih del, niti se ne smejo giban v onih visokih sferah umetnosti, kamor bi večina publike ne mogla za njimi. Pri nas je, mislim, dovolj preskrbljeno z raznimi založbami in zbirkami, da pridejo na božji svet tudi dela najvišje umetnostne kvalitete. Temu namenu pa ne morejo služiti ljudske knjižne družbe, ki imajo v našem kulturnem in prosvetnem življenju svoj določeni delokrog in — rekel bi — ravno s tem dokazujejo

svoj pomen. Med 18.000 čitatelji Vodnikove družbe je ogromna večina takih, ki si želijo one dobre in zdrave slovenske knjige, ki spremlja našega človeka skozi vse življenje in po vseh polih doma in v tujini. Saj z nekakim ponosom trdimo, da je slovenska knjiga naša naselejša medsebojna narodna vez. Bilo bi torej napačno, ako bi se ne ozirali na opravilne želje teh tisočev, ki tvorijo glavni temelj družbinega članstva. Res je, da imajo naše knjižne družbe neke višji misel v našem narodnem življenju, gotovo je njih namen tudi vzgajati in divzati našega povprečnega čitatelja in pripravljati napredek bodočih pokolenj. Vendar mislim, da te družbe izpolnjujejo svoj namen že s tem, da s svojo organizacijo vzbuja zanimanje za lepo knjigo in prav zaradi svojega velikega števila omogočajo po ceni živo onim tisočim, ki bi sicer ne mogli biti deležni te dobrote.

Pisna, ki jih prejema družba iz vrst poverjenikov in članov, pričajo najbolj, kako sodijo o našem delu oni, ki jim je družba namenjena. Zato ni lahka naloga določiti vsako leto poleg pratike še tri knjige, ki bodo ustrezale zahtevam umetniškega dela in arhivnim potrebam onih tisočev, ki zato pristopajo k družbi, da bi jim dala takih knjig, kakršnih si želijo. Naše članstvo se zbira iz širokih narodnih slojev. I. zv. višje gospode in inteligence je, žal, malo med nami, da bi ravno tu lahko lepo pokazala svoj smisel za široko ljudsko prosveto. Steber naše družbe je prej ko kdaj naš mali človek, kmet, delavec, nižji uradnik, pauperski mešan in

Domače vesti

• Iz osnovnošolske službe. Premestene so naslednje učne moči: Vladislav in Cecilija Rapa iz Morav v Celje, Dragica Damjančič iz Maribora v Celje, Josip Škrlan iz Limbuša v Studence, Franc Zagorac iz Kostanjevice v Novo mesto, Andrej Horvatič od Sv. Duha na Stari gori v Črnomelu, Fran Belin iz Senčurja v Moravce, Ivana Dolinšek iz Dolkega v Senožeti, Kristina Cibic pa iz Studence v Maribor. • Ani Lipovškovi pri Sv. Ani nad Trzinem je odobrena ostanka na državno službo. • Bivši učitelj Valter Jager je ponovno sprejet v službo in postavljen za učitelja v Kuzlju. • Učiteljica Doreani Olga v Mariboru je upokojena.

• Upokojitve. Pri upravi državne policije v Ljubljani so upokojeni nadzorniki policijskih agentov Albert Marič in Josip Gručen ter policijski pisar Jose Karabalič.

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova c. 12

NAJVEČJA IZBIRA POVRNIKOV

in oblik za gospode ter deco

• Litijani svojim rojakom v tujini. Za letošnje Veliko noč odposlajo Litijani svojim rojakom v tujini zopet lepo žbirko knjig, ki sta jih nabrala združena »Vora JM in CMD. Poleg doslej nabrane zbirke nad 300 knjig za odrasle je JM nakupila še pri mladinski Matici 100 lepih mladinskih knjig, ki se že razpošiljajo v tujino. Litijani, ki imajo svoje na tujem, naj sporoče njihove naslove tajniku JM učitelja Jožetu Zupančiču.

• Zveza občin kaštelanske riviere je bila ustanovljena na konferenci, katere so se udeležili zastopniki mnogih manjših dalmatinskih občin. Nova zveza občin bo organizirala po zgledu zveze mestnih občin, namenjena pa je spoznavnemu delovanju za napredek turizma in za reševanje raznih važnih gospodarskih vprašanj, med katerimi zavzema prvo mesto izvoz vina.

LOV ZA MILIJONI

Slavni akrobat in pustolovec Luciano Albertini v svojem, pri nas v Jugoslaviji, v Dubrovniku in na naših lepih otokih sončne Dalmacije izdelanem sencaionalnem filmu »LOV ZA MILIJONI« se predvaja od danes dalje v kinu »Ljubljanski dvor«. Predstave ob 4., pol 8. in 9. uri zvečer ob najnižjih cenah 2.—, 4.— in 6.— Din.

• Važna avtobusna zveza v Bosni. S 15. aprilom začne obratovati veliko avtobusno podjetje iz Banjaluke med Banjalko in Tuzlo. Proga bo šla preko Dobojja, Teslića in Tešnja ter bo zelo koristna v gospodarskem, posebno pa še v turističnem pogledu.

• Socialni davek v Zagrebu. Finančni odbor mestnega zastopstva v Zagrebu je na svoj zadnji seji sprejel pravilnik o novih socialnih davkih. Uveden je davek na plače ki presegajo mesečno čistih 4000 Din. Od te vsote se plača davek 10 Din mesečno. Ta davek je progresiven in doseže pri čistih mesečnih dohodkih 50.000 Din 1000 Din. Dalje plača vsaka delniška družba od vsakega milijona delniške glavnice 70 Din. Davek plačujejo samo aktivna podjetja. Slednjič je uveden davek na tuljce. Od tega davka so oproščeni samo država, banovina in mesto ter inozemski državljani jugoslovenske narodnosti. Namestu dosezanega luksuznega davka je uvedena tržarina v podobi računa, ki stane 25 par.

• Novi grobovi. V Mariboru je umrla gospa Ivana Lavrenčičeva, vdova po nadučitelju. Pokopali jo bodo jutri ob 16. — V Ljubljanski bolnici je umrla gospa Angelika Rotterjeva, soproga višjega nadnega upravitelja v p. Pogreb bo jutri ob pol 11. — V Celju je v visoki starosti 86 let umrl upokojeni nadučitelj g. Ivan Adamič. — Pekojnim blag spomin. Žalostnim naše iskreno sožalje!

• Naši v Ameriki. Newyorški Metropolitani Travel Bureau, slovenska tvrdka za pošiljanje denarja v staro domovino, naslednja tvrdka Frank Sakser Co., naznana, da do nadaljnjega obvestila ne more pošiljati denarja v staro domovino zaradi vladne naredbe o zbančenem prazniku. — Iz Newyorška poročajo, da je bil znani slovenski pevec g. Anton Šubelj pred kratkim dve operaciji v ustih, vse pa se je srečno izteklo. Šubelj je moral odločiti nekoliko koncertov, nekoliko pa jih je moral odpovedati. Najbolj ga je skrbelo za koncert v Newyorcu, za katerega je bil angažiran po soprogini predsednika Zedinjenih držav, gospe

Rooseveltovi. Koncert je bil preložen na poznejši čas, vrtil se bo v »National Museum for Art and History«. — Gospa Josipina Modičeva je bila nedavno izvoljena za predsednico »Jugoslav-klub«. — Velika poroka v Chicagu je obtožila Vero Karl, Ivana Milošiča in Ivana Grlica. Obdolženi so, da so umorili Karla Geo. — V Brockwayu, v državi Minnesota, je za pljučnico umrl Josip Torkar, star 60 let. Doma je bil v Gorjah pri Bledu. — V Indianapolisu je preminila Ana Kronovškova iz župnije Mozirje, stara 78 let. V Ameriko je prišla leta 1901. Leta 1925, je s svojim močnem obhajala zlato poroko. — Po dolgotrajni bolezni je v Canon City, v državi Colorado, preminila Kristina Arko, doma iz Podbatorja pri Strugi. Zapuščila moža in devet otrok. Istotam je umrl Ignac Blatnik, ki zapuščila ženo in osem otrok. V Naticoku je preminil rojak Martin Stegensek, star 83 let, po rodu iz Loke na Štajerskem. Od mladih nog je rudaril po Nemčiji in drugod, v Ameriko pa je prišel leta 1887. Zena mu je že davno umrla, otrok ni imel. — V Clevelandu je preminila Pavlina Seručar, rojena Mahne, stara 27 let. Doma je bila iz Gorice pri Cerklju. Zapuščila moža in sina. — V Ely, v državi Minnesota je umrl Nikolaj Matelič, star 75 let, doma iz Tribuž pri Črnomlju. V Ameriki je bival 45 let in je ves čas bil v Minesoti. Bil je samec. V kraju Butte v državi Montana je izdihnil Janez Anzelc, star 40 let, doma iz Podkrajca. — Am. ki, kjer je živel 33 let, zapuščila ženo, tri sinove in dve hčeri, v Šiški pri Ljubljani pa sestro. V Steeltonu je naglo smrti umrl Martin Zlogar, star 50 let in doma iz Višočev pri Metliki. V Ameriki zapuščila ženo, šest otrok in dva brata, v Chicagu pa sestro. V umobolnici v Frontenac je umrl Albin Benedikt, star 44 let in rodom iz Studencev pri Trbovljah. Bil je izvrsten pevec. Zapuščila ženo, sina in hčer. V Bridgewater je umrl Peter Resman, ki je bil neozdravljivo bolan, kar ga je pogoltno v smrt. Zapuščila ženo in rejenko.

• Težke tisočake stanejo dolgotrajne živinske pravde mnoge posestnike, ker pri kupcih niso poučeni o skritih napakah pri živalih. Zato opozarjamo vse kmetovalce na predavanje, ki ga bo imel preizkušeni strokovnjak g. dr. Josip Stegu, šef-inspektor veterinarskega oddelka kr. banske uprave v nedeljo ob 10. dopoldne v radu.

• O nezgodi parnika »Gundulič« so ugotovljene naslednje podrobnosti: Nedeled od La Guayra je 14. t. m. motorna ladja »Virgil« dobila s parnika »Gundulič« radijski poziv SOS zaradi požara. Pozivu pa je kmalu sledila vest, da pomoč ni več potrebna, ker je ogenj že ugasnil. »Gundulič« je prevažal velike tovore solitra. Ogenj, ki je nastal v strojnem oddelku, so mornarji pogasili v eni uri, narkar je parnik lahko nadaljeval svojo pot.

• Zaklad carja Radovana. V Strugi je pred dnevi neki posestnik našel delavce, da bi prekopali zapuščen in neobdelan del njegovega zemljišča. Ze prvi dan so delavci pri kopanju našli na skrivajšča kač in so se nekateri kači ustrašili v toliki meri da so zapustili deko in se za nobeno ceno niso hoteli več vrniti na posel. Premeteni podjetnik, ki ni mogel nikjer dobiti delavcev, pa je spretno raznesel vest, da je na zapuščenem zemljišču skrit velik zaklad carja Radovana. Komaj se je ta vest usidrala v kraju in okolici, so delavci kar v trumah prihajali k posestniku in se mu ponudili v prekopu. Upanje na starodavni zaklad je prignalo ves strah pred kačami. Kačje zalege so odkopali toliko, da so ubite kače odvažali s samokolnic.

• Afera avtobusnega podjetja »Tapped« bo kakor kaže, v kratkem še bolj razjasnjena. Aretirani ravnatelj Zipser sicer še ni spregovoril, govoril pa bo gotovo knjigovodja Schill, ki so ga zadel na Sušaku in privedli v zagrebške zapore. Vodstvo podjetja je takoj ponudilo kavčijo 50.000 Din, da bi ostal na prostem do razprave. Ta ponudba seveda ni bila sprejeta, ker je jasno, da bi gospodje radi obdržali knjigovodjo v svojih rokah ter kontrolirali njegove izjave. Na vsi moč si tudi prizadevajo, priti v stike z zaprtim ravnateljem Zipserjem.

• Bančna afera s tragično posledico. V Ključu se je te dni ustrelil upravitelj pošte Ante Dolic in so takoj po njegovi smrti ugotovili, da je v njegovem uradu vse v najlepšem redu. Šele pozneje se je ugotovilo, da je šel nesrečni upravitelj v sarkot kot žrtev neke malverzacije v neki banki v Ključu, kjer je imel vloženih 70.000 Din; ker je doznal, da bo ves denar izgubljen, se je ustrelil. Njegova smrt je bila povod, da so v banki uvedli preiskavo zoper člane upravnega odbora, ravnatelja pa zaprli.

• Predzrni roparji v Pančevu so se te dni poslužili metod ameriških »gangsterjev«. Na vse zgodaj zjutraj je v ulici dr. Kreka trgovko Marijo Segerjevo zbudil velik šunder pred njeno trgovino z jestvinami. Ko je prišla na ulico, sta stopila k njej dva mlajša moška, ki sta dejala, da sta policijska agenta in da naj hitro odpre trgovino, kjer so v njo vdrli vlomilci. Ko je trgovka lokal odprla, sta šla neznanca z

Kdor s postno dobrino se rad poslađa, še danes se lahko preveri, da finih rib na razpolago ima naš Slamič v največji izbi!.

njo in je eden dejal, da bo pogledal v spoune prostore, drugi pa je zvalil trgovko v skladišče, češ, da je treba tudi tam vse pregledati. Možakarja sta takoj, ko sa stopila v trgovino, izvelika iz žepov samokrese, odpirala sta vse predale, ter naposled tudi iz blagajne pobrala razne papirje lu denar ter kljub protestom trgovke in njene hčerke odnesla vse s seboj, šaš ja je treba na vsem tem poiskati sledove za vlomilci. Trgovko sta tolažila, da bo vse dobila nazaj na policijskem uradu. Trgovki se je zdelo sicer vsa stvar sumljiva, počakala pa je še vendarle dobro uro, in ko je potem prišla na policijski urad, je tam izvedela, da je osleparjena od predrznih razbojnikov. Vse, raj je policija aretirala nekaj sumljivih oseb, ni pa še ugotovljeno, če so res zalet pravi zločinci.

Adria prašek je boljši

• Solnce, ki posije v vsako hišo... Naj si bo v majhnem, starem mestu ali pa sredi večjega mesta — solnce, ki je potrebno pri beležu na planem, lahko posije v slednjo hišo: če se le rabi Schichtov Radion — to samodejno pralno sredstvo — pri žehti. V Schichtovem Radionu je na milijone prizadevnih kisikovih mehčurkov, ki spravijo vso nesnago iz perila in ga lepo in nežno obelijo. Schichtov Radion je tisto, kar je bil doslej bež na planem — namreč v pralnem kotlu.

• Aparat za mešanje pudra. Dame so šele v zadnjih letih prišle na umetnost mešanja pudra. Pri »eu« zahteva velika pozornost mešanje in določanje barv in so začeli poskusiti, ki so se morali vrstiti na primitiven način, zlehtevali mnogo truda. Kot zadnja novost pa je nastopil zelo spretno sestavljen najhen aparat »Mix-Max«, ki je podoben pripravki, ki jo uporabljajo mikserji v barih. Ta aparat temeljito zmeša vse nianse pudra, urejen pa je tako, da se iz njega ne iztrže niti prašek, in da se mešanje lahko kontrolira tudi skozi steklo. Zunanost aparata je zelo okusna in slikovita. Kakor goznavamo, si je pravico do razprave teh aparatov pridobila v Jugoslaviji neka domača tvrdka in bodo imele zaradi tega naše dame priliko, da si po svojem okusu pripravljajo individualno pobavni puder.

Zaloga najlepših damskih plaščev v Ljubljani
A. PAULIN, Kongresni trg št. 5.

• Modne, sportne in bele sralce, epodne hlače, dobite najtrpežnejše le pri F. I. Gorčar Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.
• Sadite marelice — še je čas.
• Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

• Gradnja mestnih stanovanjskih hiš. Investirani kapital in najemnine, je predmet referatov na VII. diskusijskem večeru, ki ga priredi klub občinskih svetovalcev JRKD drevi ob pol 18. v mestni posvetovalnici. Poročata načelnik oddelka za upravo mestnih hiš g. Anton Likozar in mestni gradbeni svetnik inž. arh. Vladimir Musić. Nič manj ne bo zanimiv referat mestnega fizika dr. Mavricija Rusa o zdravstvenem skrbstvu mestne občine, ki je tudi drevi na sporedu. Na ta aktualna in zanimiva predavanja opozarjamo vse, ki se zanimajo za delo ljubljanske občinske uprave in za razvoj našega mesta. Vabila se dobe v predsedstvu mestnega načelstva med uradnimi urami.

• Zanimivo predavanje. Kakor smo zadnjič na kratko javili, se je Prirodnoznanstveni sekciji Muzejskega društva za Slovenijo posrečilo pridobiti za eno predavanje

„Zvočni kino Ideal“

Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer premiera smeha!

Mayer & Comp.

(»Morje ima srečo«)

Siegfried Arno, Igo Sim, Irene Ambrus.

Stijajna glasba, pet novih slagerjev, salve smeha!

Kot dopolnilo: Ufin kulturni film »V svetlišču Ilin Yina«.

predstojnika antropološkega oddelka dunajskega naravoslovnega muzeja, g. dr. V. Lebzelterja. Predava bo o svojem dveletnem bivanju v južnoafriški puščavi Kalahari na desetem poljudnoznanstvenem predavanju Prirodnoznanstvene sekcije ki se bo vršilo dne 6. aprila ob 20. Da omogoči sekcija obisk čim širšim slojem in čim več publiki, se bo to pot predavanje vršilo v veliki dvorani hotela Uniona.

• Prosvetni odsek Sokola Ljubljana. Sokolska vjudno vabi vse k predavanju drevi ob 20 v veliki dvorani Sokolskega doma. Predava g. dr. Oblak o temi »Od Kotora do Južne Srbije«. Predavanje spremljajo skioptične slike. Nato se bodo predvalali kulturni filmi. V nedeljo pa bo ob 11. pripovedovanje pravljic za deco in naraščaj. Vabljeni so tudi starši. Pridite, saj je vstop svoboden!

• Posebnost Beethovneve »Missa solenne« je prekrasen violinski solo, ki odigrava kakor poznana glasba iz zračnih višav cel Benedictusa. Nežne melodije violinskega sola značijo blaženost, dobroto in vzvišenost božjo. Ta violinski solo, ki je eden najlepših violinskih solov cele glasbene literature, igra na koncertu Glasbene Matice v ponedeljek 3. t. m. koncertni mojster opernega orkestra g. Ivan Trost. On je znan kot izredno čustven violinist, ki z izredno lepim mehkim tonom izvalja iz svojega instrumenta ono razpoloženje, ki je tako nujno potrebno za uživanje Beethovneve »Benedictusa«. Ze sam ta violinski solo je vreden enega koncerta. Opozorjamo na tiskano programno knjižico z besedilom in kratko sliko slavnostne maše. Vstopnice v Matici knjižarni.

• Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima danes v petek ob 18. znanstveni sestanek v predavalnici internega oddelka občje državne bolnice. Spored: dr. Ljudevit Morčun: Demonstracije slučajev iz interne medicine. Vsi gg. zdravniki vabljeni.

• Pokojnice se bodo dostavljale v nedeljo 2. aprila. Upokojenci se opozarjajo, da ostanejo doma, ker se sme pokojnina dostaviti samo v stanovanju, ki je označeno na nakaznici.

• Občni zbor Geografskega društva bo v četrtek 6. aprila ob pol 6. zvečer v čitalnici Narodnega muzeja in ne v Geografskem inštitutu. Kot je bilo večerj pomotoma javljeno.

• Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj proslavlja, kakor smo že omenili, v soboto 1. aprila ob 20. v veliki dvorani Kazine svoj srebrni jubilej in sta posebno vabljeni k vzajemnemu sodelovanju tudi obe krajevni organizaciji JRKD za 9. 10. 11. in 12. okraj.

• Odsek gradbenega in progovzdrževalnega oddelka državnih železnic. Uduženja jugoslovenskih železnicearjev in brodarjev je sklicel za dne 2. aprila ob 9.30 dopoldne v dvorani OUZD svoj II. redni občni zbor. Vso osebe gradbene in progovzdrževalne stroke se vjudno vabi k zanesljivi in polnoštevilni udeležbi.

• Krajevna organizacija JRKD za sodni okraj bo imela svoj redni občni zbor v torek 4. aprila ob 20. v prostorih kolodvorske restavracije z običajnim dnevnim redom.

• Marlene Dietrich v Ljubljani. Za Greta Garbo, najpopularnejšo filmsko izalko, bo predstavila ZKD šarmantno Marlene Dietrichovo svojim prijateljem v prihodnjem filmskem sporedu, in to v velifilmu »Shanghai Express«. Na to vtelelo Paramountove filmske produkcije opozarjamo že danes. Film bo predvajal po ZKD v Elitnem kinu Matici od danes dalje ob 14.15. uri.

• Socialno prireditve v korist zavetišča za brezposelne služkinje se bo vršila v nedeljo 2. aprila ob 17. v Delavski zbornici. Vstopnice se dobivajo v predprodaji v Šenburzovi ulici 7-I, pri upravi Gospodinj-skih pomočnic.

• Zveza zidarjev, tesarjev in gradbenih delavcev v Ljubljani sklicuje za v nedeljo 2. aprila ob 9. dopoldne v dvorani Delav-ske zbornice javen shod. Na shodu se bo razpravljalo o težkem položaju gradbenega delavstva. Odbor poziva vse gradbene delavce, da se udeležijo tega važnega javnega zborovanja.

• V društvu »Sočje« ob pol 21. zelo zanimivo predavanje g. dr. L. L. Böhma o državnem socializmu. G. predavatelj bo skušal to predavanje prilagoditi razmeram in ga napraviti čim bolj aktualnega. Člane, vse odbornike in prijatelje vabi odbor k številni udeležbi. Po predavanju prosta zabava, pri kateri sodeluje oddelke pevskega zbora Krakova-Frnova Vstop vsem prost.

• Da je res izredno toplo in prijetno na solncu, ni povedal večerj le toplomer, ki je kazal opoldne 25 stopinj, marveč so dokazali to tudi številni kopalki, ki so se solčili na vsakem obrežju pri Tomačevem in na Ježici. Kopalki, med katerimi jih je bilo nekaj tudi že takih v letih, so ležali liki martinčki na pesku, v mikvi ali na okroglih od solncea pregrtetih kamnih dolov preko opoldanskih ur. H koncu so se porečini v še ledeno mrzli Savi res tudi okopali, seveda pa so to oprizili sila naglo. Spričo tako zgodnjega navdušenja za vožo obeta postati letos še mnogo živahnjša kopalna sezona, kakor je bila lani.

Za pomirjenje, da ne nosite domov klic hripe, vzemite redno, predno zapustite svoj obrat, okusne

ANACOT PASTILE!

Dobivajo se v vseh lekarnah za 8.— Din.

• Sokolski gledališki oder na Viču uprizori v nedljo 2. aprila v dvorani Sokolskega doma izborbo komedijo »Gospod senator« v režiji br. Janeza Grdine. Komedija ima polno veselih in nadvse zabavnih prizorov, pri katerih se bo občinstvo imenito zabavalo. Tudi nova scenarija bo povzročila komedijo, tako da bo uspeh v vsakem oziru popoln. Vjudno in bratsko vabimo cenjeno občinstvo, da s številnim posetom kot doslej pokaže priznanje neumornim igralcem sokolskega odra.

• V Tirolju trebojo in čistijo vse predele parka, v kolikor niso bili že očisti. Na poslu je cela kopica žensk, ki čistijo v prvi vrsti jarke ob obeh robovih parka in grabijo ter spravljajo proč listje z bregov pod tirolskim gozdom. Mestno vrtinarstvo je odredilo, da se očistijo v mestu tudi drugi parki ter so povsod že pričeli očistevalna dela. Marsikje so v zadnjih dneh tudi sveže posuli pota z drobnim peskom, dočim so pota, ki veče trpe, posuli z grušcem, narkar jih bodo utrili. V Tirolju so pod gradom spet vzbudili v življenje mnega dečka z ribo in vodomet spet na veliko veselje otrok in odraslih dviga curke vode.

Samo še tri dni razprodaja P. Mađić

LJUBLJANA, Františkanska ul. 10.

IZRABITE PRILIKO

• Živahnjeji promet tulcev se opaja zadnje dni v Ljubljani. Poleg gostov iz raznih krajev države je videti tudi precej izomcem. Hotelirji, ki so imeli do zadnjega po navadi prazne sobe, oddajajo te dni postelje veliko lažje kakor v zimskem času. Precej tujeskega prometa beležijo zlasti srednje in manjše gostilne, ki imajo na razpolago tujske sobe.

• Nesreča. Na Taborni je padel s droga 20 letni Radoslav Č. in se precej poškodoval. 28 letni trgovski potnik Joško Novak pri Lukovici je padel z avta in se poškodoval na glavi in po životu. Preneli so ga v bližnjo gostilno, naslednje jutro pa so ga prepejali v ljubljansko bolnico. Večraj dopoldne je hotela na Marilinem trgu skočiti pri tramvaju neznanca gospa, ki je pri tem stopila na pokrov jaska. Ta se je pod njeno težo udal in je nesrečnica domala padla v ozki rov, ki je globok kak tri metre. K sreči pa je bila z drugo nogo na trdni zemlji, da se je obdržala zgoraj. Pokrov je bil menda že prekomljen in ga je pokvaril najhje težki škropljivi avto, ki je vozil pri škropljenju večkrat čezul.

• Zopet nenavadna racija. Mestni fizikat je večerj dopoldne v drugič izvedel po mestu racijo za strankami, ki stopajo prah skozi okna na ulice. Organi mestnega fizikata in tržnega nadzorstva so zalotili, kakor pravijo, kakih 20 strank pri stopanju prahu na ulice. Bodo pa prejele primerno priznanje.

• V šupi na Jurčkovem stradanu sa izansko četo je bilo še več noči izredno živahno. Pozno na večer, ko so v hišah ob Dolenski in izanski cesti že davno pokasili luči, so hitele od raznih strani proti šupi ob omenjenem stradanu temne senice. Opozil jih je pa le posameznik, ki se je za to zanimal. Nekaj sosedje so se ponudi pritožbo-tapili bliže in čuli tam razposajene moške in ženske glasove. Zadeva pa je večerj prišla na uho tudi policiji, ki je ponudi obkhalia šupo in aretirala več nočnih ptičke s njihovo družino vred.

Med neštetiimi ponesrečenci

Jutrovega nezgodnega zavarovanja ni bilo niti enega, kjer bi od Zavarovalnice »Triglav« izplačana zavarovanja vsota po Din 10.000.— ne pomenila za preostale veliko, če ne vsega. Naročite »Jutro«, zagotovite svojem podporo.

tržan, torej človek, ki mu knjiga še vedno služi v pouk in zabavo in mu je tem bližja, čim bolj se dotika njegovih lastnih radosti in bolesti.

Ne manjka nasvetov, naj bi družba izdajala tudi prevode. A zdi se nam, da za prevod prevencijnost drugi dovolj in ekoraj preveč poskrbe. In kje je zagotovilo, da bo ravno prevod vsem ugal? S tem, da skušamo vsako leto podati izvirna domača dela, ne skrbimo mi — kakor je naša dolžnost za dobro domačo ljudsko knjigo, ampak smo prepričani, da s tem ustrezemo večini svojega članstva, ker arčujemo v povestih svoje lastne ljudi na lastnih tleh.

Tudi letošnje Vodnikove knjige so bile sprejete z obim zadovoljstvom kakor to pričajo poročila poverjenikov. Najboljši dokaz za to drtitev je dejstvo, da je knjig zmanjkalo in da so se morale še enkrat tiskati. Padev v številu članstva gre bolj na račun narodne brezbržnosti kakor na račun krize, kajti 20 Din ni vsota, ki bi jo ta kriza onemogočala. Ta kulturna in narodna brezbržnost se kaže pred vsem pri inteligenci in pri slojih, ki razpolagajo z velikimi vsotami, a za domačo kulturne stvari nimajo več emila. Število članstva ni padlo tako po kmetskikh in delavskih okrajih, — kar dokazuje, da ti sloji knjigo še potrebujejo, ker jim je duševna hrana — kakor po mestih, kjer vlada blaziranost in komodnost in se troši denar za vse posvetne blagre bolj kakor za slovensko knjigo. Energični in poštvovalni poverjeniki bi ravno v teh vrstah morali dvigniti število članstva, da bi mogla

družba tem več storiti za one kraje, kjer res ni sredstev, pa je slovenska knjiga nujna duševna potreba.

Mariborsko kulturno pismo

Razstava moderne slovenske likovne umetnosti. Orfej v podzemlju. Dijaška akademija. Navaden človek. Grofica Marica.

Sobota 25. in nedelja 26. t. m. sta bili posvečeni mnogostevilnim obnim zborom, imeli pa smo tudi nekaj važnih kulturnih prireditvev. V soboto dopoldne je bila v veliki kazniški dvorani otvorjena Razstava moderne slovenske likovne umetnosti, prirejena pod okriljem Ljudske univerze. Otvoril jo je predsednik Ljudske univerze inž. Kukevec, pozdravil v imenu občine podžupan in pisatelj g. Rudolf Golouh, obrazložil pa nesor naših slikarjev g. Rihard Jakopič. Na razstavi so zastopali večinoma ljubljanski slikarji in kiparji, izmed na Štajerskem delujočih pa so razstavili svoje slike samo Ivan Kos, Albert Sirk in Jirak. K otvoritvi so se zbrali skoraj vsi zastopniki naše javnosti, zlasti pa kulturni delavci, pa tudi doedanj obisk je še nekako zadovoljiv. O razpreditvi razstave in o razstavljenih delih bom spregovoril še posebej.

Zvečer je bila v gledališki letošnja zadnja glasbena premiera. Pela in igrala so se znana Offenbachova burleskna opereta »Orfej v podzemlju« v režiji g. Josipa Povbota iz Ljubljane in pod taktirko dirigenta g. Lojze Herzoza. Režiser Forbe je pokazal pri tem svojo staro prakso in rutino. Z ma-

limi, skromnimi sredstvi je ustvaril inscenacijo, ki je zadovoljevala, zlasti v zadnji sliki. Orkester in zbor sta bila prav dobra in zadnjo sliko je poživljal tudi ples, nastaliran po g. Harastoviču. Pevsko sta bila zelo dobra g. Sanein kot Arietej in Pluton ter gđ. Udočičeva kot Evidika. Igralsko pa tudi pevsko zadovoljivo so bili podani Jupiter g. Pavla Kovica, Orfej g. Medvena, Janez Slika g. Rasbergerja, Venera gđ. Starčeva, Juno g. Gorinkove in Kapido g. Savinove. Majestetična Juno je bila ga. Zakrajškova, Merkurja je upodobil g. Harastovič, Morfeja g. Skrbinšek, Marsa g. Gorinšek, javno mnenje, in hišnica sta pa bili gđ. Barbičeva in ga. Dragutinovičeva. Obisk je bil pri premieri dober.

Ob istem času je bila v gledališki dvorani Narodnega doma dijaška akademija, prirejena v zvezi s kongresom slovenskih naprednih srednješolcev, katero so obiskali tudi mestni župan g. dr. Lipold in zastopniki političnih in drugih oblastev ter vsi ravnatelji mariborskih srednjih šol. Spored akademije je bil skrbno nastudiran. Uvodno besedo je imel predsednik župe g. Cibic iz Ljubljane, orkester je nastopal pod taktirko g. Vihera. moški zbor učiteljskihnikov pod vodstvom Berlinea, zbor Poštniške zveze pa je vodil g. prof. Schweiger. Ugodno je prenesel nastop konzervatorista g. Uroša Prevorka, ki je tehnično dovršeno izvajal težko violinsko solistično točko od spremljevanju islotatko nadarjene konzervatoristke, pianistke gđ. Manice Mahkolove. Mlada umetnika sta bila deležna splošnega priznanja.

V nedeljo popoldne so uprizorili srednješolci v gledališču Nušičevega »Navadnega človeka« z vidno ambicijo in znatnim uspehom. Občinstvo so pa tvorili skoraj samo dijaki. Zvečer je bila napredil zboraj uprizoritev operete »Grofica Marica«, v kateri je odigral komično vlogo Penička g. Danilo Gorinšek, ki kaže zadnji čas dober talent komika. Dosegel je lep uspeh in bil deležen splošnega priznanja.

R. Rehar.

Češki glas o slovenski pravni knjigi. V praških »Nar. Listih« z dne 23. marca je izšel referat o knjigi znanega mariborskega jurista, odvetnika dr. Avguština Reismana »Delovno pravco«. Poročevalce I. K. Strakaty naglašala, da od odkle tega, v naši pravni literaturi zares novega in dobrodošlega epistara »preglednost, sistematična razdelitev enavi in jasni slog, ki ga dela dostopnega tudi lajku, največjemu pravu in zakonov«. Češki recenzent obnemu pohvalno omenja, da n'ee primerja jugoslov. socialno zakonodajo s češkoslovaško in navala češkoslovaško literaturo s tega področja.

Ludwigovi »Razgovori s Mussolinijem« bodo izšli v srbskočrškem prevodu Milosa Crnjanskega pri »Narodnem delu« v Beogradu. Ista založba e napovedala tudi Welsov roman »Diktator«, ki ima aktualno politično vsebino.

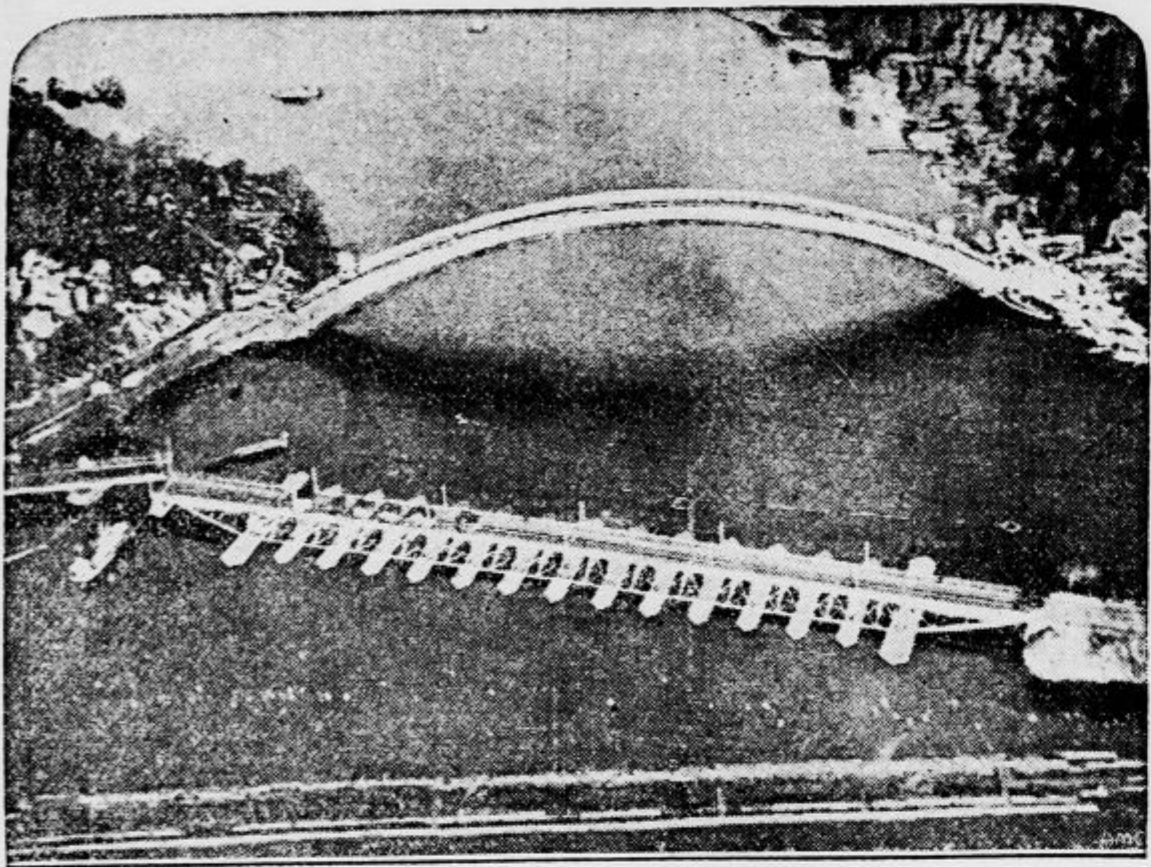
Obsežen esej o Emilu Zolaju iz zapuščine pokojnega hrvaškega pisatelja dr. Milutina Cihlara Nehajeva je priobila zagrebška »Hrvatska revija« v pravkar izšli aprilski številki.

25-letnico skladateljskega delovanja slavni znani beograjski kompozist Stevan K. Hristić, avtor »Čužuk Slane«, »Sutonac«, »Ohridske legende« in mnogih manjših skladb. Beograjsko

...tovsko opere
...zadnjega žoa

Iz življenja in sveta

Najdaljši most na en sam lok

V Stockholmu gradijo most na en lok, ki bo najdaljša konstrukcija svoje vrste na svetu. Pod njim vidimo sedanji provizorični most

Novost amaterske kinematografije

Žepna kamera za zvočno snemanje

Amaterska kinematografija je razpolagala že doslej s celo vrsto razmeroma cenovnih aparatov, ki so omogočali z lahkim postopki snemanje v vseh okoliščinah, v katerih se vrši snemanje z navadnimi fotoaparatnimi kamerami. Nerodna je bila samo cena filmskega materiala, ki je bila mnogo previsoka, da bi jo za daljše snemanje zmogel povprečni amater. Sedaj je znana ameriška tvrdila vrgla na trg nov tip filmskih snemalnih aparatov, ki snemajo prizore na običajni 16-milimetrski film dvakrat, in sicer najprej na eni strani do konca traka, potem na drugi, tako da sledijo negativki, ki so še nekaj manjši od običajnih negativov na film najmanjšega obzega formata.

Na 8 m 16-milimetrskega filma snema aparat okrog 4000 slik, ki so tako majene, da jih gre priložiti 26 na površino navadno pisemske znamke. Po razviti in vseh nadaljnjih procedurah na osvetljenem filmskem traku, se ta trak med obema serijama slik, ki ležita druga poleg druge, razpolovi in obe polovici se zlepi druga za drugo. Jasno je, da stane amaterska filmanja sedaj neprimerno manj, saj na prostoru, ki ga je prej zavzemala ena slika, snema po novi metodi kar štiri, cena filma pa ostane ista.

Nov element

Pariški kemik Urbain je sporečil Akademiji znanosti, da so odkrili v laboratoriju madame Curie nov element, čigar atomska teža leži med samarijem in neodimom. Element je zelo redek in se da pridobivati le v neznatnih količinah. Posebnost novega elementa je radioaktivnost in beta-žarki.

Hitlerjev rodovnik

Kakor znano poročajo v nemških narodno-socialističnih krogih mnogo važnosti na »čisto rase« in moške, ki stičejo za izvorom kaskadnih večjih ali manjših velikih v vrstah te stranke in jim sestavljajo rodovnike, tvorijo naravnost nov poklic, ki dobro nese.

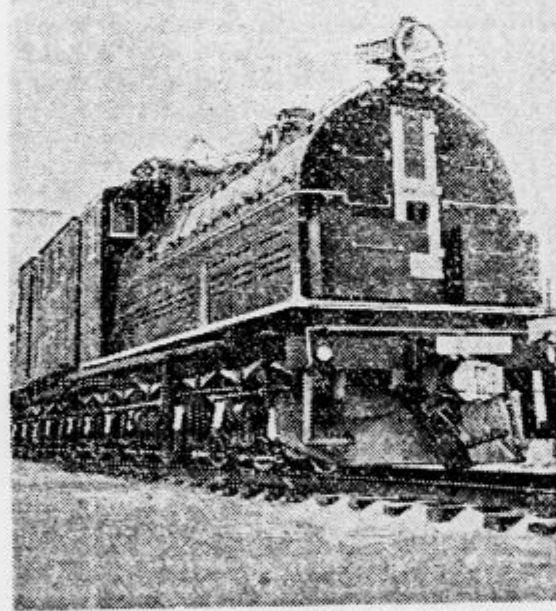
Te dni so v Lipekem izdali Hitlerjev rodovnik, iz katerega ugotavljajo z velikim veseljem, da se njegov rod odlikuje po svoji posebni enotnosti, življenjski moči in vztrajnosti na domači grudi. Vsi Hitlerjevi predniki so pripadali nižjeavstrijskemu kmetovalstvu in mnogi so učenali visoko starost nad 80 in celo 90 let. Hitler sam se je rodil iz tretjega zakona svojega očeta, ki je štel ob njegovem rojstvu že 52 let. Preden je nemški diktator dosegel svoj cilj, so smeli po Nemčiji seveda še javno govoriti, da njegovo nemstvo vendarle ni tako »čisto«.

Nacistični spominski novce

Uspeh hitlerjevcev pri zadnjih volitvah je vzpodbudil vodstvo tega gibanja h kovanju posebnega spominskega novca iz srebra in bronca. Novec ima na eni strani bojelnika z zastavo, na drugi pa Hitlerjevo glavo

Električna lokomotiva

kolos, ki bo razstavljen na letošnji svetovni razstavi v Chicagu, ter je 25 m dolga in 6 m visoka in tehta 300.000 kg. Ta električna lokomotiva presega dva in polkratno silo lokomotive enakih dimenzij na paro

Napoleonov sin ostane na Dunaju

Dolgo je bilo prekanjanje v pariških in dunajskih listih, kakšno bo usoda tešnih ostanov Napoleonovega sina Oriča, ki počiva v Kapucinski grobnici na Dunaju. Princeza Murat je zdaj dala izjavo, ki kaže, da je ta spor zaključen s izjavo, da ostane Orič tam, kjer je, namreč v rodniški grobnici Habsburžanov.

Ob 100 letnici Oričeve smrti so namreč imeli namen prepeljati rakev v Pariz. Z Avsterijo je bil tozadevni dogovor že sklenjen. Bonapartisti so delali velikanske priprave, da bi se Oričevi telesni ostanke z največjimi svečanostmi prepeljali v Pariz. Hoteli so inscenirati podobno slavo kakor je bilo ob prevozu Napoleonovih kosti z otoka sv. Helene v Francijo. Te načrte pa jim je prekržila odločnost rodbine Murat, ki se ni mogla sporazumeti z bonapartisti in je zatrdala izdaja gesla, da ostane vse pri starem. Rodbina namreč ni dopustila, da bi se Oričovo truplo položilo k večnemu počitku v kripti Doma invalidov v Parizu, češ, da ta prostor ne odgovarja vodski časti pokojnika. Po drugi strani pa tudi ni bilo mogoče prenesti rodu v Domu invalidov tako, da bi se tam poleg Napoleonovih ostanov položila še druga rakev. Princeza Murat, tačasni vrhovni poglavar rodbine, je izjavila vrhu tega, da je Orič »mistični poslanec Francije« na Dunaju. Napoleon, je dejala, je bil vse življenje osamljen, zato je boljše, če tudi po smrti ostane sam. Oče in sin, ki nista bila združena v življenju, naj ostaneta vsak zase tudi v posmrtnem življenju.

Cosynsov vzlet v stratosfero

Poročali smo, da se delajo priprave za tretji vzlet v stratosfero, katerega pa se ne bo več udeležil prof. Pocard, ampak ga bo vodil mladi fizik prof. Cosyns. Dvignil se bo z balonom »Belgica« med sredo junija in septembra nekje v Ardenih pri južnih vetrovih in računa, da bo pristal nekje v saarskem ozemlju. Cosyns kani ostati v zraku 15 ur, za spremljevalca pa si je izbral inženjerja Jacquesa Debruyna.

Fizik Max Cosyns.

Grob Komenskega – čl. last

Iz Haaga poročajo, da se je letos 28. marca na rojstni dan Jana Amosa Komenskega v prostorih zunanjega ministrstva v Haagu podpisala pogodba med holandsko in češkoslovaško vlado v lasuistvu Valonske kapele v Naardenu. V tej kapeli so pokopani smrtni ostanke velikega Jana Amosa Komenskega. Holandska vlada je prepustila kapele v večno last češkoslovaški vladi proti formalni letni najemnin, ki znaša 1 goldinar. Češkoslovaška si je s tem pridobila pravico restavracije kapele, s čimer bo dobil Komensky dostojno zadnje počivališče.

Bertramove injekcije

Münsterški farmakolog prof. Freund je v zadnjem času preizkušal učinek injekcijske raztopine raznih soli, ki jo je izumil živnozdravnik dr. Bertram in je z njo že med vojno dosegel presenetljive uspehe pri kakšnih 50.000 konjih. Freund je izvršil svoje poskuse na ljudeh, in sicer pri najrazličnejših boleznih in primerih, n. pr. pri omrtveosti črevesja po operacijah, žledenih otečinah, črnatih gangrenih, vodenici, uremiji, infekcijah z gnitjem, vnetju pljuč itd.

V vseh teh primerih je bil uspeh nenačrtan, kar pripisuje Freund posrečeni kombinaciji snovi v raztopini, ki spodbujajo nastanek in aktivnost obrambnih sil v organizmu. Z nadaljnjimi poskusi hoče sedaj ugotoviti vso uporabnost Bertramove raztopine in skritično njene uspešnosti.

Šola iz stekla

Prizadevanje, da bi bila sodobna šolska poslopja čim bolj svetla, je rodilo v Lübecku stavbo, ki je menda vzor svetlega šolskega poslopja. Hiša je zgrajena iz železa in stekla. Učilnice so zelo svetle, a tudi drugi prostori pomenijo visok higienskih predpisov. Šola ma tudi oddelke za prehrano, kjer dobivajo otroci vsak dan primerno količino mleka.

Pri isihanju sledi na kozarec naravnega »Franz Josefove« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesja, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje »Franz Josefova« voda sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki, ter pri krčnih žilah, hemoroidih, oboleni prostati in mehurnem katarju. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Opasna igra

Mnoge diplomate razpisujejo, da je Hitlerjevsko protizidovsko gonjo z napisi, da v njihovih lokalih odklanjajo nemške zastopnike

Pravkar izšla številka ilustrovane tedenske revije ŽIVLJENJE IN SVET

vsebuje naslednje zanimivosti:

Naslovna slika: TYROLLER: SEJALEC (lesorez)

L. Mrzel-Frigid:

PETER SE ZBUDI V ŽIVLJENJE (3)

Dr. Aleksander Kube:

UTAJENO ŽIVLJENJE

Dr. Vlad. Travner:

ZMOTI IN ZABLODI V ZGODOVINI ZEMLJEPISA (1)

IRAK, FEJSALOVA KRALJEVINA (B)

Lewis E. Lawes:

ŽIVLJENJE IN SMRT V SING SINGU (14)

SLIKE IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

Fr. Herczeg — Iz madžarsčine prev. dr. Maks Robič:

POLITIKA

BAKTERIJE V METEORITIH (dp)

V KACJEM RAJU (Dr. V. S.)

A. Z., dipl. pilot:

O PILOTU IN NJEGOVI SLUŽBI

Frank Buck:

DOŽIVLJAJI V DŽUNGLI (14)

KLAVIRJI V TROPSKIH KRAJIH — PODONAVSKA TRGOVINSKA MORNARICA MALE ANTANTE — VINO IN RAK — MOTORJI NA POGON S SLADKORJEM — NACRT ZA IZBOLJŠANJE PODNEBJA — UNIVERZA BREZ PROFESORJEV — CLOVEK IN DOM (Pomlad v kuhinji) — ZA MISLECE GLAVE — SAH — ZNAMKE PRIPOVEDUJEJO (Bodalo na znamki) — Na platnicah: APRILSKE NORCIJE — KARIKATURA — HUMOR

»ŽIVLJENJE IN SVET« izhaja tedensko ter stane trimesečno Din 20.—, mesečno Din 8.—. Posamezne številke Din 2.—. Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ul. 5.

Stavka v tvornicah kralja avtomobilov

V Fordovih tvornicah v Dagenhamu je izbruhnila stavka, ki obsega 8000 delavcev. Stavkajoči zahtevajo, da jim morajo zvišati mezde zopet na lansko višino, ko so jim zaradi krize odrgali 10 odstotkov

Strahovita nesreča potniškega letala

pri Dixmuidenu v Belgiji — 15 človeških žrtev

Kakor smo že poročali, se je pri Dixmuidenu v Belgiji ponesrečilo trimotorno letalo »City of Liverpool«. Last angleške družbe Imperial Airways katastrofa se je primerila v torek popoldne ob 14. uri 40 minut na poletu iz Bruslja v London. Vzrok nesreče je eksplozija, ki je ugonobila posadko letala in potnike, vsega skupaj petnajst oseb.

Letalo je bilo sprejeto v Keimorajnu še štiri potnike in je ostavilo Bruselj ob 13.36 popoldne. Uro pozneje so videli belgijski kmetje, ki so delali na njah, kako se letalo bori z vzhajem. Kmalu nato se je aeroplan v strmi črti spustil proti zemlji, sledila je detonacija in ljudje so videli, kako se iz letala bulnili plameni. Tik zatem so padla iz aeroplana štiri trupla. Vrtela so se nekje časa po zraku, kajti bila so brez padal. Peti potnik je odskočil s padalom, ki se pa ni odprlo in je, kakor ostala četvorica, priletel raztrgan na tla.

Belgijski kmetje so takoj hoteli ponesrečencem na pomoč in se jim je posrečilo iz-

trgati iz gorkega letala trupla štirih potnikov, med katerimi je bila ena ženska. To da benon je tako brizgal in gural, da so morali ustaviti reševalna dela, ki so bila tak zaman, kajti vsi potniki so bili zgozneli.

Očividci pripovedujejo, da se je letalo, preden je treščilo na zemljo, odrgalo krilo. Malo je manjkalo, da ni ta del pri padcu na zemljo ubil dveh otrok, ki sta se igrala na polju.

»City of Liverpool« je vodil izkušeni pilot kapitan Laelu, ki ima družino. V pomoč mu je bil dodeljen še drugi pilot Brown in radiotelegrafist Stab.

Bruselske oblasti nočejo navesti imen ponesrečencev, ker so se sporazumeli z angleško družbo, da bo ona obvestila rodne pokopališče o tragični smrti. Znano je samo to, da je med žrtvami katastrofe tudi averski industrialec Kreglinger. Letalo je vozilo s seboj poleg potnikov 450 kg tovarna in pošte.

Mokra Amerika

Ameriška pivovarska industrija se s polno paro pripravljala na odpravo prohibicijskega zakona, ki bo praktično rveljavljen v prihodnjih štirinajstih dneh. Računajo, da bo Amerika letos porabila kakšnih 50 milijonov sodov piva. V zadnjem času so vložili denarju milijon dolarjev kapitala. Pred prohibicijo je bilo v ameriških pivovarnah zaposlenih 77.000 delavcev, ki so jim delodajalci plačevali letno 150 milijonov dolarjev mezd. Generalni tajnik ameriške pivovarske industrije računa, da bo ta panoga zdaj zaposlila 150.000 delavcev, ki bodo imeli letno nad 300 milijonov dolarjev dohodkov.

Zabji kraki naj izpiznejo z jedilnega lista

Društvo za zaščito živali v Pragi je poredovalo pri notranjem in trgovinskem ministertvu, naj bi se zanašajo prepovedal lov na žabe, to pa zatrdajo, ker imajo lovci grdo navado, da odtrgajo žabam samo žlake, ki jih lahko prodajo na trgu, ostalo truplo pa vržejo nazaj v vodo. Gotovo je, da se vsak prijatelj živali strinja s tem predlogom, ki je zlasti v vidika srčne kulture vreden vsakega upoštevanja.

Plesalke imajo srečo

V nedeljek se je oženil v Nici Leedski vojvoda, nekak angleškega kralja Jurija V. z bivšo plesalko pariške Velike opere Marijano Makhacovnevo, ki je po poroki notranja srske plemenitke rodbine. V New Yorku pa je stopil v zakon filmski igralec Blackwell. Vzlet je za ženo bivalo plesalko Yvonne Taylorovo. Ta poroka se je izvršila čez ur notem, ko je sodišče izreklo ločitev Blackwellove prve žene, ki je bila hči južnoafriškega denarjega mogoca Barnata

Marieta Dietrichova se je ponesrečila

Iz Hollywooda poročajo, da se je filmska igralka Marieta Dietrichova hudo ponesrečila. Pri snemanju nekega prizora za film je padla z dirjajočega konja ter si po vsej priliki pretrgala noge.

ANEKDOTA

V nekem hotelu zaznamujejo jajca, ki jih servirajo gostom, v njihovo pomnjenje z datumom, ko jih je kura znesla. Nekdo, malo pred polnočjo, zahteva nekaj gost dveh kuhanih jajci. »Zaj mi je,« pravi natakar, »danesnja jajca so že vsa položena, toda če vam ni za datum, lahko dobite jutrišnje.«

Vsak dan ena

Pri telefonu: Trenutek prosim, da pogledam, če je gospod predstojnik v uradu,

S P O R T

Kdo bo državni prvak v cross country?

V nedeljo se vrši v Mariboru na igrišču železničarja državno cross-country prvenstvo. Kakor smo doznali, sta se zagrebški kluba HASK in Concordia v zadnjem trenutku premislila in ne bosta poslala v Maribor moštev, pač pa pošljejo posamezne tekake, in sicer HASK Tučana in Priščana, Concordia pa Predaniča in Sindelarja. Res pa je tudi, da omenjena moštva v Mariboru ne morejo pričakovati nič drugega, kot zadnja mesta. Ljubljanski kluba Pri morje in Ilirija pošljejo svoji kompletni ekipi, in sicer Primorje Kovačiča, Krevsa, Slapničarja, Srakarja, Gorška, Hanzija, Grada in Zorja; Ilirija pa Bručana, Šporca, Senčarja I in II, Glavnička in Ostermana. Zagrebški Marathon pošlje kompletne ekipe: Korena, Stanislava, Belasa, Kumerja in Zingerlina.

Ekipa dveh ljubljanskih klubov, zagrebškega Marathona in mariborskega Železničarja bodo med seboj odločevali, kdo bo prvak v cross-country moštev.

Vsekakor dajemo majhno prednost ljubljanskim klubom pred mariborskimi in zagrebškimi. Najmanj bi se motili, ako rečemo, da bo odločevalo trenutno razpoloženje posameznih moštev.

Posamezniki, Tučan, Predanič, Šporn, Bručan, Srakar, Koren, Hanz, Grmovšek ter državna rekorderja na 10 km Kovačič in Krevsa bodo brez dvoma pokazali vse svoje znanje in rutino, da zmaga. Boj bo najtežji od vseh dosedanjih. Zagrebčani Tučan, Predanič, Koren, Mariborčani Grmovšek so se temeljito pripravili na ta boj. Tudi ljubljanski atleti niso mirovali, pač pa so se preko zime resno pripravljali na ta spopad. Zvečajoč se etega, da morajo braniti prestiž bele Ljubljane, da morajo braniti pokal bana dr. Marušiča in po možnosti osvojiti dr. Pucev pokal za podince.

Kakor čujemo, so se pojavile težkoče glede igrišča. Po pravilih mora proga na ograjenih igriščih za cross-country biti dolga najmanj 600 m. Iz informacij, ki smo jih dobili, bo proga na igrišču železničarja dolga nekaj čez 500 m, kar ne odgovarja pravilom. Bojje bi bilo, da bi se prireditev vršila, kakor je bilo nameravano, na dirkališču na Tezemu. To bi omogočalo boljše pregled in kontrolo za vse tekmovalce. Žirijo že sedaj opozarjamo na to, naj preskrbi kolikor mogoče velike startne številke ter vestne številke krogov, da se ne bodo ponovili lanišnji dogodki v Ljubljani in pri repizi v Zagrebu.

Hermes-Železničar (Maribor). V nedeljo se vrši na igrišču Hermesa druga kvalifikacijska tekma za pokal g. ministra proleta Radivojevića. Pričetek tekme bo ob 15.15. V predtekni igri ob 13.30 Hermes in Jadran prvenstveno tekmo.

Teškoatletski propagandni prireditvi v Ljubljani. SK Ilirija se predstavi Ljubljani v soboto ob 20. s svojo tekoatletsko vrsto v dvorani Delavske zbornice. Na programu večera so: rokoborba, boks in dvigovanje uteži. Nastopijo tudi odlični sabljači Ilirije v sablji, meču in floretu. Večer bo zanimav. Novost za Ljubljano pa bo tehnično pravilno dvigovanje uteži, ki ga go. ji v naši državi samo Ilirija.

SSK Celje-ŠK Trbovlje. V nedeljo ob 15. se bo vršila v Trbovljah prijateljska nogometna tekma med SSK Celjem in SK Trbovljami. Za to tekmo morajo biti v nedeljo ob 7. zjutraj na celjskem kolodvoru na slednji igralci Celja: Hilinger, Mikša, Koprivšek, Franček, Presinger I. in II., Stojanovič, Zobeč, L. Trifunović, Stepančič, Ahlik in Pils. Opremo morajo igralci dvigniti v soboto med 18. in 19. pri oskrbniku na Glaziji.

Službeno iz OZDS pri LNP. V nedeljo 2. aprila se delegirajo k tekmanu tle sodniki. V Ljubljani na igrišču Hermesa: Ob 10. Slovan-Korotan g. Vidic, ob 13.30: Jadran-Hermes g. Jančigaj, ob 15.15: Hermes-Železničar g. Dolinar; na igrišču Ilirije: ob 10. Reka-Disk g. Lukežič; v Zagorju ob 15.30: Zagorje-Hrastnik g. Lukežič, v Hrastniku ob 15.30: Rudar-Amater g. Wagner, v Trbovljah ob 15.30: Retje-Doberna g. Ramovš, v Celju ob 15. Atleti: Laško g. Jančič, Celje, v Mariboru ob 15. Maribor-Ilirija delegira OZDS pri JNS, rezervna g. Zupan iz Ljubljane.

Ljubljanski plavalni podsavez JPS. Redna seja upravnega odbora drevi ob 18.30 v posebni sobi restavracije Emona. Udeležba vseh odbornikov zaprosena.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 15.30 trening prve skupine. Ljubljano moštvo mora biti ob 19.30 na kolodvoru. Sportno opremo dvignite v garderobi. Lahkotletska sekcija opozarja atlet. da je odhod iz Ljubljane v soboto 1. aprila ob 13.43. Najpozneje 20 minut pred odhodom vlaka morajo vsi biti na kolodvoru. Srakar in Goršek se pridružita na poti. Atleti naj prinesejo s seboj sprintarice, treningdrese ter lahke volnene nogavice.

Teškoatletski in sabljaški SK Ilirije! Propagandni nastop 1. aprila ob 20. Delavska zbornica.

Hazenska sekcija Ilirija ima drevi ob 18.30 sestanek v kavarni Evropa.

Sabljaški sekcija SK Ilirije javlja članom nadaljevalnega tečaja, da prične 3. aprila turnir za klubsko prvenstvo 1933-34. Prijave sprejema tajnik sekcije do 3. t. m. skupno s prijavnino Din 10. V ponedeljek se bodo izžrebale po treningu številke, nakar se bodo vršila tekmovalja po vsakem treningu. Nastopili bodo 3-4 pari na večer. Nagrade: zlata, srebrna in bronasta kolajna z odgovarjajočo diplomom. Treninzi za turnir se vršijo kakor dosedaj, to da brez ozira na število udeležencev.

ASK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 20. pri Belcu strogo obvezen sestanek za te-je igrače: Burja, Klancnik, Smerce, Pleš, Prešern, Zore, Ferjan, Feničar, Hirkič, Košenina, Glavič, Krečič, Lorbek Kovačič, Erih Ozebek, Barducky, Kos, Primar, Zalokar, Brodnik, Kariž, Pilič, Škrajnar, Mokorel, Močnik, Oblak, Požnel Kerpan. Vsi točni.

TSK Slovan. Drevi ob 19.30 članski sestanek I. in rezervnega moštva v lovski sobi pri Sokolu. Na sestanku se bo določila postava moštva za prvenstveno tekmo proti Korotanu.

SK Jadran (nogometna sekcija). Danes ob 20. obvezen sestanek vsega članstva pri g. Sokiču (Oblak) zaradi tekem v nedeljo.

SK Svoboda, Vič, poziva svoje članstvo in prijatelje na prijateljski sestanek danes ob 20. v klubski sobi Zadržnega doma na Glincih. Oni član, ki ima še kaj klubove opreme, naj jo brezpogojno prinesejo na sestanek.

SK Jugoslavija v Celju razpisuje dodatno k prvotnemu razpisu še prvenstvo mesta Celja v dublu gospodov v tabletenisu. Igra se po pravilih JTTS. Prvi in drugi par dobi nagrade. Prijave in prijavnino po 10 Din je treba poslati na naslov: SK Jugoslavija v Celju, Vodnikova ulica 2 do 2. aprila. Zadnji dan se sprejemajo prijave še na mestu turnirja. Turnir se bo vršil v Domu, Samostanska ulica in ne v dvorani Ljanske posojilnice.

Mariborski veslaški klub ima svoj redni letni občni zbor danes ob 19. v hotelu »Orel«.

Sokol

Jubilejno leto Sokola v Ljutomeru

Novi dokazi o sokolski požrtvovalnosti je doprineslo članstvo v zvezi s proslavo društvene 30-letnice, ki se bo vršila ob priliki delnega župnega zleta Mariborske sokolske župe dne 11. junija t. l.

Znano je, da si je društvo v letih 1924-26 postavilo svojo ponosno Sokolski dom, z dolgom 250.000 Din. Od tega je do letos plačanih ca 150.000 Din na obrestih, dolg pa je ostal isti. Da se izogne temu zlu, je članstvo na inicijativno br. Jelovška osvojilo predlog, da v jubilejnim letu sanira dolg z izrednimi prisilami kakor je posamezniku mogoče.

Poseben odbor pod vodstvom podstaroste br. Seršana Frančka je delo prevzel v izvedbo in ga zadovoljivo izvedel s tem bodo v letošnjem letu vsi dohodki šli za odplačilo kapitala, kar predstavlja gotovo skrajni napor članstva, lahko služi za vzgled, da navdušenim sokolskim borcem tudi kriza ni pristranski nevar. Zato društvo že zgolj zaradi te plemenite geste članstva zasluži pozornost in podporo vseh činiteljev.

Dne 18. t. m. je bil razrešen svoje učiteljske službe v Ljutomeru br. Lubej Franjo, ki je premeščen v Ljubljano. Z njim izgubi sokolsko društvo najidealnjšega in najdelovnejšega člana, saj je bil br. Lubej dolgoletni načelnik društva in ustanovitelj »Munkega sokolskega okrožja«. Uverjen bodi br. načelnik, da bomo stopali tesno in složno združeni po Tvojih delavnih poteh naprej. Za vse Ti bodi iskrena sokolska zahvala!

Sokolsko društvo Štepanja vas vabi na predavanje g. dr. Miheleka o sodobni gospodarski krizi, ki bo v nedeljo 2. aprila ob 10. dopoldne (po maši) v Sokolskem domu. To predavanje je za vsakogar tako važno in poučno, da naj nikdo, ki mu čas dopušta, ne izostane. Vstop prost.

Sokolsko društvo v Škofji Loki je najvažnejša in najvidnejša narodno-državna organizacija vsega škočjanskega območja. Na prvem mestu moramo pohvaliti delovanje tehniškega odbora, ki je pripravil sijajno uspešno telovadno akademijo s sodelovanjem orkestra in pevcev. Spored je nudil nad pripravo mnogo novega in so se nastopajoči oddečki med seboj kar kosali, kdo bo odnesel prvenstvo v izvajanju. Zelo delaven pevski zbor društva je nastopil predzadnjo nedeljo na prosvetnem dnevu župe Kranj v Kranju. Pevci, ki jih vodi br. Adamič, so homogeno enota in se obeta zboru najlepša bodočnost. Na pomlad bodo priredili več izletov po loškem okraju. V ponedeljek se je pričel prosvetni tečaj, ki je obvezen za vse novopristopivše brate in sestre. Društvena uprava je namreč prišla do pravega spoznanja, da silijo čestokrat v sokolske vrste ljudje, ki so o tej organizaciji le malo poučeni. Prosvetni tečaj bo trajal v naslednjih 20 dni in se bo zaključil z debatnimi večeri. Lepo zanimanje za sokolsko delo kažejo tudi številni drugi odseki, ki si vsak po svojih močeh prizadevajo, doprinese čim največ k skupnemu smotru vse, 500-članske sokolske družine. Zlasti naj omenimo knjižnico in kino, ki imata vedno dovolj obiskovalcev. Dela je pri loškem Sokolu vedno za obe roki, saj Sokolstvo ne sme poznati miru in odpočitka.

Sokolsko društvo Blejske Dobrave nima nikakih prostorov in vsakojake ovire, vendar napreduje krepko. Telovadba se sedaj ni mogla vršiti pa so v zameno tega moški oddelek prevzela pridno smučalci. Dne 26. pr. m. je bila tekma smučarjev na Blejski Dobravi in so se dosegli prav lepi uspehi, tako pri članih in moškem naraščanju, kakor tudi pri moški deci. V učilnici stare šole smo postavili oder, na katerem smo odigrali v januarju tri predstave: igre »Rožmarin«, v februarju pa tri predstave igre »Trije vaški svetniki«. Medtem smo gostovali enkrat tudi na odru bratskega društva Boh Bistrica. Sedaj se pripravljamo na mladinske igre »Pogumni Tonček« od br. Spicarja člani pa se ude burko »Kontrolor spalnih vozov« Omenbe vredno je, da ma društvo lasten film »Dobrava deca na smučeh in sankah« Osnoven je tudi glasbeni odsek Sistematično napredovanje društva pa se bo moralo izvesti le, ko društvo pridobi lastne prostore. Upamo, da bo dobra volja članstva doprinesla tudi v tem pogledu zaželjeni uspeh.

Sokol v Kranjski Gori. V nedeljo zvečer bo pri Slavcu pevski koncert s pestrnim sporedom, ki ga bo vodil g. Zavodnik. Pri koncertu, za katerega vlada izredno zanimanje, nastopijo tudi naš priljubljeni komorni pevci L. Svagelj. Prijatelji Sokola, na svidenje!

Iz 270 novomeške župe. Dne 23. marca se je vršila v župni pisarni prva seja 270. po vodstvom župnega načelnika br. Lj. Pačarja, ki je imel vogođna daljše poročilo o zadnjem zboru v Beogradu, nakar je še podal svoje poročilo o tekočem delu, tiho se zlasti pripravil na Ljubljano. Oba okrožna načelnika br. Slibar in br. Tratar, sta poročala obširno o delu društev, ki so v prav vestni pripravi za Ljubljano. V preteklem mesecu je telovadilo v vsej župi 236 članov. 92 članic, 208 moškega in 88 ženskega naraščanja, 337 moške in 314 ženske dece — skupaj 1289 telovadečih v 398 večerih s skupno udeležbo 1896 navzočih. Iz podanih številk se vidi, da se pridno dela.

Iz škočjanskega društva Novo mesto. Prvenstveni odbor skrbi prav pridno za razna zanimiva predavanja. Nedavno je popeljal številne obiskovalce br. Viktor Pirnat po dolini gradov, zadnjo sredo pa je br. dr. Gros obrazložil članstvu grozote bodoče vojne s posebnim oziranjem na uporebo strupenih plinov. V soboto 18. t. m. je nudil občinstvu znani film »V kraljevstvu Zlatoroga«, ki je bil prikazan vsej šolski mladini in zvečer odraslim. P. O. se zahvaljujemo za tako lep film posebno še zato, ker se ni strašil visokih stroškov, ki so združeni z njim pri nas.

Iz življenja na deželi

Iz Zagorja

— Razdelitev moke revnim rudarskim družinam. Ker so v veliki revšni tudi mnoge rudbine rudarjev, ki so sicer še zaposleni, delajo pa na teden samo po dve dneva, so strokovne organizacije posredovale pri Delavski zbornici, banki upravi in pri TPD, da bi tudi te družine dobile kako pomoč. Uspeh tega posredovanja je bil ta, da so rudarski revirji dobili šest vagonov koroze. K temu so prispevali zneski po 20.000 Din banška uprava, Delavska zbornica in fond za brezposelne rudarje pri TPD. Na Zagorje odpadeta dva vagona in je koroza že zmlota. Za 75 odst. popust pri vožnji je poskrbel poslanec g. Mičan Mravljje Moka se bo brezplačno delila rudarjem v terek. 4. aprila in bodo podpore deležni vsi rudarji, ki n' so v zadnjem mesecu napravili nad 20 šitov.

Iz Trbovelj

— Premiera večeloigre »Vražji Rudi« je izbornou uspešna. Občinstvo se je nasmajalo do solz. Na splošno želijo se burka ponovi v nedeljo 2. aprila kot ljudska predstava. Začetek točno ob 15.

Iz Novega mesta

— Kino »Dome« v Sokolskem domu predvaja danes ob 20.15 in v nedeljo ob 15.18, in 20.15 uri zvočno opereto »Ljubez« je vsemu kriva.

Iz Laškega

— Obilen blagoslov. Znano je, da se škočjela navadno izogibljijo bogatih hiš in najrajši gnezdijo na slemenih h širokimašnih provivalcev. 29. t. m. je obiskala bomo stavovar rudarja Deželaka v Podkarnu pri Laškem, kateremu je žena povila trojčke. Mati in novorojenček (2 dečka in 1 deklica) so zdravi. Pri vsem tem je izredni dogodek tolikobolj tragičen, ker je bil oče pravkar reduciran in ima poleg novorojenčkov še 5 otrok.

— Kino Laško. Danes 31. t. m. ob pol 21. uri ter v nedeljo ob 16. in pol 21. uri: »Zakonodelnica«.

Iz Ptuja

— K družinski tragediji v Halozah, ki se je izvršila dne 22. t. m. med testem in zetom, doznavamo še, da se je zaključila odigrala tako: Blaž Pravič se ni doma oborožil s kuhinjskim nožem, pač pa je vzel s seboj staro pištolo, ker je bilo splošno znano, da je bil Munček Jožef velik nasilnež in pijanec. Ko ga je Pravič stavil ra odgovor zaradi slabega ravnanja z njegovo hčerjo, je Munček prvi pograbil motiko ter hotel navaliti na Praviča, ki pa je v obrambo ustrelil s pištolo ter ga zadel v ramo. Takoj nato je zbežal na dvorišče, za njim pa Munček z motiko. Tu si je hotel nato Munček sleči svoj sukunčji, iz katerega pa je padel dolg kuhinjski nož. Tega je pobral Pravič. Ker je Munček hotel ponovno navaliti na tasta, ga je ta v silobranu zabodel. Zema pokojnega Munčeka se je hotela že pred leti ločiti od moža, vendar pa je opuščala to namero, ker ji je mož vedno zagotavljal, da se bo poboljšal.

— Prijava živine. Mestno načelstvo opozarja prebivalstvo, da se vrši odreden popis živine in prevoznih sredstev le zaradi vojaške evidence po vsej državi in seveda ne gre za kakve vojne priprave. Prehivalstvo naj torej ne skriva in ne odteguje stvari, ki se morajo popisati. Živino, vozove in opremo je treba prijaviti pri mestnem načelstvu najpozneje do 10. aprila.

— Kino bo predvajal v soboto ob pol 21. in nedeljo ob pol 19 in pol 21 uri cirkuški tonfilm »Salto mortale«. Uprava obvešča, da je cene nekaterim prostorom znatno znižala. V bodoče se bodo predstave vršile tudi ob četrtkih.

— GORENJI LOGATEC. Krajevna organizacija JRKD priredi 1. aprila v gostilniških prostorih erjančev v Gornjem Logatcu svoj letni občni zbor, na katerem bo med drugim poročal narodni poslanec dr. Rape. Za člana je udeležba obvezna, sodelujočim so pa iskreno vabljeni.

— KRŠKO. Za mladinski koncert, ki ga priredi naše sokolsko društvo dne 1. in 2. aprila, vlada veliko zanimanje, ker bo nudil pestro spored izrednih užitek. Opozarjamo, da je pričetek koncerta v soboto točno ob pol 20., v nedeljo pa točno ob pol 16. uri.

— METLIKA. Nedavnemu vzgledu Črnolija, kjer je bila ustanovljena prva strelska družina Bele Krajine, so sledili sedaj tudi Metličani in ustanovili svojo strelsko družino, ki v kratkem času svojega obstoja šteje že res izredno veliko število 150 članov, dočim jih ima Črnoljanska 80, vse samih prekaljenih rodoljubov. Vodi jih izveščani »generalk« g. Prelovec, solunski dobrovoljec in družinski starešina. Pa tudi pri nas imamo odlične voditelje in moštre v streljanju, katerih imena nam jamčijo za uspeh v delu te viteške organizacije. Čim bo minila sedanja »zabija sezona«, bodo pričeli z najvažnejšim delom, za katerega pa ni potrebna nobena propaganda, ker so naše starešine in mladina tako globoko narodno zavedni, da razumejo visoke in plemenite cilje te nove organizacije in ji sami navdušeno pristopajo.

— SV. DUH NA STARI GORI. Sokolska četa pri Mali Nedelji je nedavno uprizorila ljudsko igro »Legionarje«. Uprizoritev je bila dobro pripravljena s predpisanimi maskami in vidnimi izmenjavami scen. Izrazit talent so kazali interpreti Lavre, Basaja, Ance, Brjača, Raka in Ježa. S. Kosijeva ima močan igralski talent in je z Lavro odigrala eno svojih najboljših vlog. Tudi vsi ostali so igrali z veliko prepričevalnostjo, veseljem in ljubeznijo. Starosta čete br. Čeh je dal svoji režiji zahtevano živahnost, prožnost in dovolj odraže učinkovitosti. Sokolska četa pri Sv. Duhu je uprizorila tri enodejanke, ki so vesteransko uspele.

Kar je jutri

moderno,

prinaša danes

Kastner & Öhler

240- 390- 290-

Korektnost in mirna linija

je značilnost spomladanske mode.

Spomladanska moda, lansirana in priznana po modnih centrih, je zastopana s svojimi najlepšimi fazonami pri Kastner & Öhlerju.

Princip korektnosti fazone je izveden pri vseh oblekah, počenši od najcenejše, n. pr.: enovrstni sako-obleki, iz domače dobre tkanine, za ceno 240.— Din, pa do najfinejšega kosa. Priporočamo dalje:

Spomladanski površnik

najnovije modne fazone, iz dobre domače volnene tkanine, v lepi izbiri svetlih desnov:

Din 390.—

Spomladanski površnik

najmodernejše sliper-fazone, iz čisto volnene cibelin-lodna, v sivi, zeleni, drap ali modri barvi:

Din 290.—

Odjemalci izven Zagreba naj zahtevajo ravnokar izdani katalog. Pošljemo ga brezplačno na ogled.

Kastner & Öhler, Zagreb

največja trgovska turdka v državi.

Radio

Petek, 31. marca

LJUBLJANA 11.15: Solška ura: Otroci iz predpotesne Ljubljane (g. J. Lapajne). 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Zabavno čtivo. — 19: Francoščina. — 19.30: Geologija naše zemlje. — 20: Prenos iz Varšave. — 22: Čas, poročila, plošče.

Sobota, 1. aprila

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Angleščina. — 19: Podpora ob neizgledu. — 19.30: Zgodovina filozofije. — 20: Večer ruske glasbe. — 21: Salonski kvintet. — 22.15: Raska glasba na ploščah. — 22.15: Nekaj za prvi april. — 23: Čas, poročila.

BEOGRAD 12.05: Radio orkester. — 16: Narodna glasba. — 16.30: Pesmi. — 19.50: Operetni večer. — Prenosanje tujih postaj. — ZAGREB 12.30: Plesna glasba. — 17: Lahka godba orkestra. — 20: Otroški pevski koncert. — 21: Orkester. — 22.10: Godba za ples. — PRAGA 19.25: Vojaška godba iz Mor. Ostrave. — 20.05: Koncert Jarmila Novotne. — 22.15: Lahka glasba. — BRNO 19.25: Ves program kakor v Pragi. — VARŠAVA 18.05: Lahka godba. — 20: Koncertni večer. — 22.05: Chopinove klavirske skladbe. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Lahka godba. — 16.05: Orkester mandolin. — 18.05: Koncert orkestra. — 19.10: Aprilske šale. — 19.35: Zborovski koncert. — 20: »Harry Janos« (zbor in orkester). — 22.50: Koncert na ploščah. — BERLIN 20: April! april! — Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 19: Schubertove pesmi. — 20.15: Operetni večer. — 22.30: Plesna glasba iz Berlina. — MÜHLACKER 20: Operetni večer. — 22.25: Pevski koncert. — 22.45: Nočni koncert iz Monakovega. — BUDIMPEŠTA 17.30: Jazz. — 18.40: Pesmi. — 19.50: Arie iz Verdijevih oper. — 20: Mešan program. — 23: Ciganska godba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Prenos iz gledališča.

Konfucijev potomec v Rimu

Kot gost italijanske vlade se mudi ta čas v Rimu Kitajec dr. Kung-Hsiang-Hsi, ki trdi, da je v 75 pokolenju v sorodstvu z velikim kitajskim filozofom 6. stoletja pred Kristusom Konfucijem. V avdenci ga je sprejel tudi papež.

Cenjenim damam naznanjam, da se je

MODNI SALON ROZMAN

iz Stiške ulice preselil na Dvorni trg št. 3. 4075

Korespondentinjo

trg. naobraženo, samostojno, perfektno v nemščini, hrvaščini ter nemški stenografiji iščem

Ponudbe z navedbo referenc in zahtev pod »Bistra« na ogl. odd. »Jutra«. 4076

Zaradi opustitve trgovine

se prodajo vsi

DAMSKI SLAMNIKI

po lastni ceni.

Stuchly - Maške, Ljubljana

Židovska ulica 3. 4080

ADVOKAT

dr. Vl. Knaflič

v Ljubljani

naznanja preselitev pisarne v »nebotičnik«, Gajeva ulica 1 II. nadst., telefon stari 26-11.

Ženskemu svetu na znanje!

Pri nakupovanju kreme za lice plačajo odjemalci navadno samo drago opremo; zaradi tega se je odločila Parfumerija URAN na Mestnem trgu št. 11 uvesti vsakovrstne kreme in to suhe, mastne in polmastne, ki jih prodaja na dlj za polovico ceno.

Uranove kreme imajo svojstva, da odstranijo lišaje, mozoljčke, rdečico lica in nosa. Uranova suha krema odstrani maščobo z lica, dočim mastna krema daje koži novo hrano ter jo osveži. Za ne premasno in ne presušo kožo se priporoča polmastna krema.

Prazne lončke, oziroma prazno posodo je prinesli s seboj. Za uspeh jamči ime Uran. Posebno se priporočamo maserkam in brivcem. 4083

Umrla nam je naša srčno ljubljena soproga, oziroma mama in stara mama, gospa

Angelika Rotter

soproga višjega davč. upravitelja v p.

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 1. aprila 1933, ob 11. uri dopoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 30. marca 1933.

4086

Zalujoči ostali.

Občina Ljubljana. Mestni pogrebni svet.

Naše dobro mamo

Lavrenčič Ivano

vdovo po nadučitelju

bomo položili k zadnjemu počitku v soboto, dne 1. aprila, ob 16. uri na mariborskem pokopališču.

Zalujoči ostali.

